

Domoljub

V Ljubljani, 5. maja 1937

Leto 50 • Štev. 18

Brez zadružništva ne bo šlo

Zadružništvo zavzema čim dalje večji razmah in postaja tako od dneva do dneva močnejši činitelj v narodnem gospodarstvu. Zato pa moramo posvetiti v bodočnosti zadružništvu še več pažnje, kot pa dosedaj.

Zadružništvo je rešilo našega kmeta in sploh malega človeka že pred vojno. Tuji kapital nas je hotel gospodarsko s silo podjarmiti. Dobro pa vemo, da mora vsak narod, ki je enkrat gospodarsko podjarmljen, kloniti prejalislej tudi v drugih ozirih. Pravočasno pa so ravno zadruge zajezile oziroma vsaj znatno omejile prodiranje tujega kapitala. Dotični možje, ki so dali pri nas prvi vsposobdo za ustanovitev zadrug in jih potem tudi ustanovili, so napravili tako velikansko delo, da se sploh ne da preceniti.

Kot vsak začetek je bil tudi ta silno težaven. Naleteli so na ljudi, ki so tej misli močno nasprotovali in to iz čisto sebičnih namenov. Kmet je bil dotedaj izročen ne milosti in nemilosti raznim vaškim odcruhom, kateri so mu izposojali denar za visoke obrestil. Ti so prav dobro živeli na račun kmetov. Zato se ne smemo prav nič čuditi, da so bili v začetku tako nasprotni zadrugam, toda končno so se morali vseeno udati.

Kapitalističnemu sistemu se naše kmetištvo tudi nikdar ni moglo prilagoditi in se mu tudi v bodočnosti ne bo. Visoke obrestil, ki jo zahtevajo razni denarni zavodi, kmetovalec že preje ni zmogel, še toliko manj pa danes, ko mora svoje z velikim trudom pridobljene pridelke prodajati čisto pod ceno in se mu tako kmetištvo zelo slabo izplača, včasih pa sploh ne in mora tako-ekoč popolnoma zastoj delati. Dandanes zmorejjo višjo obrestno mero kvečjemu še tvorničarji, trgovci in nekateri drugi pridobitni stanovi.

Zadružna misel je bila v jedru zdrava in vsled tega je tako hitro prodirala med široke plasti naroda in jih neverjetno hitro osvajala. Prvi korak k zboljšanju je bil s tem napravljen.

Koliko več naših lepih domačij bi bilo šlo na boben in koliko družin bi bilo moralo zapustiti domačo grudo in iti iskati v tujino skorjico kruha, da se niso pojavile pravočasno zadruge, zlasti pa denarne in prihranilne tako ljudem mnogo gorja.

Pa tudi v raznih drugih državah so se samo s pomočjo zadružništva rošili iz rok raznih kapitalističnih izkoriščevalcev. V nekaterih od njih, zlasti tam, kjer je naša zadružna misel ugodna tla, so se v gospodarstvem oziru visoko dvignile, zlasti kar se tiče

kmetištva. Najlepši vzgled za to nam nudi Danska.

Še prav posebno vodilna pa bi morala biti za nas zadružna misel dandanes. Zadružništvo mora prevzeti važno vlogo med skrajnimi tipi gospodarstva, to je med kapitalizmom na eni strani, in komunizmom na drugi strani. Vso današnjo stisko in revščino je povzročil krivični kapitalizem, ki išče samo samega sebe; še vedno se krčevito bori za svoj obstanek. Vemo pa, da se v sedanji obliki ne povrne nikdar več. Da drugi strani pa dviga svojo glavo komunizem in oblublja raznim sanjačem raj že na tej zemlji. Vsak pameten človek pa ve, da je to nekaj neizvedljivega ter nemogočega, zato se bliža tudi komunizmu kot kapitalizmu skorajšen konec. Zlato srednjo pot med obema pa bo tvorilo zadružništvo, katero organizira ljudi in ne samo mrtev denar; zato mora postati reformator v svetovnem narodnem gospodarstvu.

Mnogi ljudje, ki jim zadružništvo ni ravno preveč po godu, neprestano trdijo da se nahaja isto v krizi. Zadružništvo tvori bistven del narodnega gospodarstva, katero preživlja dandanes težko krizo. V kolikor je namreč zadružništvo bistven del gospodarstva, preživlja seveda tudi zadružništvo to krizo, kar je samo ob sebi razumljivo. Ne preživlja pa krize vsled tega, zadružna misel kot taka, kot trdijo to razni nasprotniki in se v tem precej motijo.

Da pride že enkrat do ozdravljenja našega zadružništva, zlasti pa denarnega in pa do rednega poslovanja, to želimo vsi in bo tudi prej ali slej prišlo.

Nekateri vidijo pri zadrugah samo slabe strani, dobrih pa ne marajo videti. S prstom

kažejo na razne nerednosti ali celo polome pri zadrugah. Priznati moramo, da je res, da se tu in tam kaj takega primeri, kakor povsod drugod. Tudi pri trgovcih, obrtnikih in drugih pridobitnih slojih vidimo precej konkurzov, pa tudi več kmetijskih domov je šlo že v prejšnjih letih na boben, toda večinoma pri takih posestnikih, ki so šli mimo domače kreditne zadruge iskati posojilo v razne mestne denarne zavode in morali potem plačevati visoke obrestil, katerih niso zmogli. To jih je končno privedlo do poloma.

Glavni namen zadruge je vedno ta, da po načelu samopomoči pospešuje gospodarstvo svojih članov s podeljevanjem posojil po nizki obrestni meri, s skupnim predelovanjem in vnovčevanjem pridelkov in izdelkov ali s skupnim nabavljanjem raznih potrebščin.

Prospeva pa zadružništvo samo tam, kjer so člani res pošteni ljudje. Predvsem mora biti živa zavest, da ne delujejo samo vsak za sebe, ampak vsi za vse. Koristolovstvo in sebičnost pa pomeni prej ali slej propast za vsako zadruge.

Pri nas prevladuje večinoma mali in srednji posestnik; od njega je odvisna tudi usoda celokupnega naroda. Zato na noben način ne smemo dopustiti, da bi izginile naše male kmetije in prešle v roke raznih denarnih mogotcev, ki kar prežijo na take prilike. Kmetstvo ljudstvo bi se moralo vsled tega še v večjem številu izseliti v mesta, iskati tam zaslužka in večati število brezposelnih ter se končno vrniti domov v breme domače občine, kot se to dandanes tudi dogaja.

Res je, da so težki časi tudi za naše zadružništvo, toda vedno to ne bo trajalo. Prepričani smo, da pridejo boljši dnevi. Zato pa se moramo sedaj bolj, kot kdaj poprej budno okleniti naših zadrug, ker v tem je tudi naša rešitev.

Letošnja proračunska razprava

V zadnjih dveh člankih smo razložili našim bralcem pomen proračuna, delo na njem in vlogo, ki jo imajo pri njem poslanci. Ne bo odveč, če sedaj s tega vidika, čeprav malo kasno, premostimo tudi našo zadnjo proračunsko razpravo v belgrajski narodni skupščini, kajti napisati nameravamo še par člankov v tej vrsti ter je zato za razumevanje prihodnjih člankov tudi ta prav potreben.

Nekoliko kočljiva je ta zadeva. V vladi imamo namreč danes dva naša slovenska ministra, ki uživata zaupanje ogromne večine slovenskega naroda, a to vlado podpira tudi devet poslancev, ki so bili sicer izvoljeni kot Jeftičevi kandidati pri znamenitih petomaj-

skih volitvah l. 1935. Veljajo navade, da politično časopisje brezpogojno hvali poslance, ki pripadajo njegovi politični smeri in omalovažuje ali celo čisto zamolčuje delo nasprotnih, da skuša na ta način pridobiti čim mnejše naklonjenosti svoji politični smeri. Tako je pač v političnem življenju.

Mi smo tu danes v čisto izjemnem primeru. V belgrajski narodni skupščini nimamo danes sploh nobenega poslanca, ki bi bil resnični naš kandidat, kajti naša politična skupina, ki jo predstavljata v vladi gg. dr. Korošec in dr. Krek je za volitve dne 5. maja proglasila abstinenco in zvesti ter disciplinirani naši pristaši niso šli volit. Vsi današ-

nji poslanci iz Slovenije so bili zato kandidatje naših nasprotnikov, a v par okrajih so naši ljudje smatrali za umestno, da nekoliko podpro gotove kandidate, za katere so mislili, da bi bili morda boljši v skupščini kot pa njih konkurenti v istem okraju.

Pila dva meseca po petomajskih volitvah 1. 1935 se je Jeftičeva vlada popolnoma onemogočila in nadomestila jo je sedanja Stojadinović-Korošec-Spahova vlada. Delo vlade je brez večine v parlamentu nemogoče. Prvi čas se je zato mislilo, da bo treba takoj na svobodne volitve, ki bi bile gotovo prinesle današnji vladi ogromno večino, toda v par mesecih se je okrog sedanje vlade zbralo toliko bivših Jeftičevih poslancev, da je dobila v skupščini brez novih volitev čisto zadostno večino, a opozicija se je razbila na celo vrsto klubov in skupin.

Od slovenskih poslancev se jih je odločilo devet, da stopijo v vrsto vladne večine, ostali, to je okoli 20, jih je pa prešlo v opozicijo. Ker je — kakor smo videli iz prejšnjih dveh člankov — proračun nedvomno najvažnejša zadeva vse državne politike, bi delo in vrednost današnjih slovenskih poslancev najlažje ocenili, če premostrimo vlogo, ki so jo igrali ob sestavljanju proračuna in ob priliki proračunske razprave.

Opozicijski poslanci, med katerimi so bili najglasnejši gg. Mravlje, Pleskovič, Koman, Novačan in še nekateri, so igrali deloma vprav sramotno vlogo. Da pri sestavljanju državnega proračuna opozicijski poslanci ne morejo igrati važnejše vloge, je razumljivo, kajti čisto naravno je, da skuša vsak minister ugoditi pred vsem željam tistih poslancev, ki podpirajo vlado.

Toda tudi sama kritika proračuna potem v proračunski debati ima svoj pomen in smisel, zaradi česar dobi n. pr. v angleškem parlamentu vodja opozicije celo posebno plačo. Če pogledamo tedaj na slovenske opozicijske poslance kot na kritike, tedaj opazimo, da ni delala večina teh poslancev prav čisto nič ne med sestavljanjem proračuna in ne v proračunski razpravi, tako da se njih volilci res lahko sprašujejo, za kaj so jih volili in po kaj se časih vendarle še peljejo v Beograd, razen po svojih devet tisočakov, ki jih dobe vsak mesec za tako svoje »delo«. Pomen poslanca, pa naj bo vladni ali opozicijski, je v vsakem parlamentu tako važen, da je naravnost greh nad okrajem in pokrajino, ki jo taki leni polanci zastopajo in se morajo človeku nehoti smiliti tisti kratkovidni reveži, ki so glasovali za take »zastopnike«.

Tista petčica opozicijskih poslancev, ki je skušala vzbuditi videz, da se zaveda svojih poslanskih dolžnosti, čeprav v opoziciji, je pa Sloveniji in Slovencem s svojim »delom« ob priliki proračunske debate več škodila nego koristila. Kaj je naloga opozicije? Da s stvarno, četudi ostro kritiko kaže in razglaša vse stvarne napake, ki jih dela vlada v svojem političnem, gospodarskem, kulturnem in socialnem delu ter stavi vladi utemeljene in stvarne zahteve. A kaj smo doživeli od strani slovenskih opozicijskih poslancev? Eno samo veliko zmerjanje, blatenje in denunciranje velike večine slovenskega naroda in njegovih zastopnikov na političnih in na upravnih mestih, razen tega pa še

Res, celo ta, od Jeftiča izvoljena narodna skupščina se je naravnost spogledovala, da je mogla poslati Slovenijo kot najkulturnejši del države v skupščino take predstavnike.

Jetiki boj na vsej črti

Protituberkulozna zveza se izredno trudi, da bi zanesla smisel boja proti jetiki, ki v nemali meri ogroža obstoj našega naroda, v najširše plasti ljudstva. V ta namen je protituberkulozna zveza priredila v začetku maja protituberkulozni teden. Ves narod naj bi se zlasti v teh dneh zavedel, kaj je jetika in naj bi po možnosti zbral tudi nekaj sredstev za čim uspešnejši boj proti zavrtni in nalezljivi ljudski bolezni.

Vse totedenske protituberkulozne prireditve, četudi polne dobre volje in iskrene želje za zdravje naroda, pa bodo po našem mnenju le kaplja v morje, le obliž na rano, ki skriva v sebi — raka. Raka ozdravi, v kolikor ni prepozno, samo dobra operacija! Tako je v prenešenem pomenu tudi z jetiko. Brez odločne operacije v našem današnjem socialnem redu in ži tlenju jetiki ne pridemo do živega. Jetičnemu »dajati protituberkulozne injekcije, ga obsevani in bogzna še kako »flikati«, pri tem pa očetu ne dati za pošteno delo dovoljnjega zaslužka, da bi družino spodobno oblekel, pošteno prehranil in poslal spat v zdravo stanovanje, to se pravi jetiko zgrabiti pri repu in ne pri glavi, kjer res kaj zaleže. Tudi je dokazano, da sta velika pospeševalca jetike alkohol in nenravnost po raznih beznicah, pa tudi pri in po gotovih javnih prireditvah, veseljah in plesih. Ali so oblasti v tem pogledu res ukrenile vse, kar bi lahko? Ali država in njej podrejeni uradi in službenici v dovoljni meri podpirajo tozadevna prizadevanja Cerkve in katoliških dobrotelnih ustanov? Ali so naše šole in šolstvo sploh urejeno tako, da bo naše učiteljstvo zagotovo vzgajalo našo mladino nravnostno in versko, zakaj samo taka vzgoja je najboljša sredstvo za pobijanje duševnih in telesnih zablod, nevarnih našemu zdravju na duši in telesu. Vzoredno z znanstvenim in agitatoričnim delom proti jetiki mora iti torej tudi boj za spremembo današnjih nezdravih socialnih prikljk zlasti v pravcu nravnostnega in verskega prepoveda. Le tedaj bo naš šolanec in preprosti človek lahko rekel, da je v boju z nevarno tuberkulozo izvršil v polni meri svojo sveto dolžnost.

Dne 2. maja so bile v Ljubljani, kakor tudi v mnogih podeželskih središčih Slovenije prirejene številne protituberkulozne razstave, predavanja in druge prireditve. Dne 1. maja je bila v dvorani Osrednjega urada za zavarovanje delavcev slovesna otvoritev protituberkuloznega tedna, ki so jo s svojo navzočnostjo počastili številni predstavniki in pa občinstvo, med drugimi ban dr. Natlačen, diviz. general Tonič,

Ravno zadnja proračunska debata je jasno pokazala vso nedoraslost sedanjih poslancev iz Slovenije, ne glede na to, da so nekateri med njimi sploh brezizni za svoje dolžnosti, zato se potem tudi ne moremo čuditi, če imamo danes v Sloveniji cele kupe perečih vprašanj, ki se pa ne premaknejo z mrtve točke. Res je, saj se je tudi par poslancev oglasilo ob priliki zadnje proračunske debate, vsaj brali smo tako v časopisih, a resničnega njihovega dela ne vidimo in ne čutimo prav nikjer, tako da se Slovenija danes upravičeno vprašuje — ali nočejo delati ali pa ne znajo delati. Vsaka pokrajina je z zadnjimi proračunom kaj dobila — kaj so nam pa resničnega priborili sedanjí poslanci?

zastopnik g. škofa kanonik dr. Klinar in mestni župan dr. Adlešič. Daljša primerna govora sta imela ban dr. Natlačen in župan dr. Adlešič.

Kot uvod v protituberkulozni teden so podali ban dr. Natlačen in oba slovenska škofa v »Slovenca« z dne 1. maja zelo lepe izjave. Naj sledi za enkrat samo izjava ljubljanskega škofa dr. Rožmana, ki pravi:

Boj proti morilki naroda, tuberkulozi, bo tedaj uspešen, če se posreči zanašati vire te bolezni. Na prvem mestu teh virov stoji siromaštvo obširne plasti našega ljudstva. Če niti za otroke niti za odrasle ni zadostne hrane, se mora oslabiljenega in pomanjkljivo razvitega organizma polastiti tuberkuloza. S siromaštvom v zvezi sta dva druga vira: alkoholizem in zdravstveni nedostatki stanovanja in obleke. Te vire more zanašati dosledno in pravilno usmerjeno socialno skrbstvo, katero spada med dolžnosti javne uprave. Njej v pomoč so zasebne institucije in organizacije, pred vsemi protituberkulozna zveza, ki naj javno in zasebno vest drami za borbo proti tuberkulozi. Dela je torej dovolj za vsakogar, ki se svoje socialne in človečanske dolžnosti zaveda.

Austrija in mi

Za velikonočno številko belgrajske »Samouprave« je napisal senator Franc Smodej zanimiv članek, v katerem naglaša, naj bi Jugoslavija sklenila prijateljsko sodelovanje tudi z onimi državami, s katerimi ima sedaj samo hladne zveze. Gospod senator ugotavlja med drugim tudi sledeče:

Da bi moglo priti tudi med Jugoslavijo in Avstrijo do trajnih in prijateljskih razmer, bi bilo potrebno, da se vprašanje slovenske narodne manjšine na Koroškem za stalno reši. Mi govorimo samo o slovenski narodni manjšini v Avstriji in ne tudi o nemški narodni manjšini v Jugoslaviji zato, ker Jugoslavija skrbi za nemško manjšino tako, kakor — to smemo trditi, ne da bi nam kdo mogel nasprotovati — nobena druga od tistih držav, ki so prevzele s saintgermainsko pogodbo obveznosti do svojih narodnih manjšin.

Tudi Avstrija je take obveznosti prevzela, toda jih niti v najmanjši meri ne izpolnjuje. Na sprotno, koroški Slovenci, medtem ko bi si mogli narodne manjšine v drugih državah reči, česa nimajo, koroški Slovenci se lahko »mimo vprašajo, ali imajo sploh kake pravice kot narodna manjšina. In na zadnje vprašanje lahko odgovorijo: nobenih, prav nobenih! Ni takih pravic, kakor jih ima vsak narod, vsak človek, ker koroški Slovenci nimajo samo nobenih slovenskih šol, nimajo niti šol, v katerih bi se učili pisati in brati v svojem jeziku, nimajo šol, v katerih bi imeli slovensko uro, v katerih bi se učili spoštovati in ljubiti svoj materni jezik. Otroci se v tuji šoli uče zaničevati svoj materni jezik. Nimajo slovenskih sodnikov niti učiteljev, profesorjev, nimajo niti ene državne ustanove, ki bi bila namenjena njihovi mladini. Vse, prav vse, ves državni aparat služi v raznarodovanje Slovencev. Država sama pomaga, da prihajajo slovenska posestva v nemško last. Sama naseljuje Nemce iz Nemčije na slovenskem ozemlju. Država trpi društva kakor nemški »Schulvereine« in »Südmark«, katerih nalog je ponemčevanje in izpodrivanje Slovencev z lastne grude.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Belgrajski nadškof dr. Ujčič se je mudil pretekli teden v Ljubljani v svrhu ureditve nekaterih zasebnih stvari.

d Dr. Maček v Sloveniji. V Rogaško Slatino je odpotoval na zdravljenje oziroma na odpočitek voditelj Hrvatov dr. Vladko Maček. Tam menda ostane dva tedna.

d Na povratku iz Italije je prišel nemški general Göring, eden glavnih Hitlerjevih zaupnikov. Göring

se je 2. maja

vrnil preko Jesenic v Nemčijo.

d Za predsednika Zveze industrijcev za Slovenijo je bil zopet izvoljen g. Avgust Praprotnik.

d Glavni tajnik Jugosl. kulturnega parka v ameriškem Clevelandu, kjer so doslej postavili trije spomeniki slavnih Slovencev (škofa Baraga, Simona Gregorčiča in Ivana Cankarja), g. Jože Gerdina, se je mudil te dni v Ljubljani. Gosp. Gerdina prinaša iskrene pozdrave organizacije Jugoslovanskega kulturnega parka in vseh clevelandskih Slovencev vsem rojakom v stari domovini. Ostal bo v domovini do začetka julija. Medtem bo pa potoval tudi v Carigrad, Atene, Palestino in Rim. G. Gerdini želimo, da bi se prav dobro počutil v svoji stari domovini in odnesel nazaj v Ameriko najlepše vtise.

d 86 let je dopolnil zaslužni gospodar, kmet Filip Trstenjak v Pušencih pri Ormožu.

DOMAČE NOVICE

d Volitve v kmetijske zbornice v dravski banovini bodo dne 27. junija letos. Istega dne bodo volili tudi v drinski, dunavski, moravski in savski banovini.

d Ker so varčevali pri hrani revnih otrok. V sarajevskem mestnem zavetišču se je pojavila nenavadna otroška bolezen med otroki, namreč skorbut. Skorbut nastane radi pomanj-

kanja nekaterih za telo nujno potrebnih esenčnih delov (vitaminov) v hrani. Take vitamine pa vsebuje sadje in slična živila. Mestni očetje v Sarajevu so namreč pričeli varčevati, varčevali pa so tam, kjer ne bi smeli, namreč pri hrani revnih otrok. Zaradi enostranske hrane je že več otrok zbolelo za skorbutom. — Ugledni sarajevski zdravniki so ugotovili vzroke skobuta in je zato banska uprava odredila preiskavo. Sarajevsko prebivalstvo je zaradi tega socialnega škandala zelo ogorčeno.

d Nad 10.000 bolnikov je sprejela v letošnjih prvih štirih mesecih ljubljanska splošna bolnišnica.

d Kmetije, ne prodajajte lesa pod ceno. Cene lesu se zadnje dni močno dvigajo. Razni prekupčevalci hočejo kupovati po starih cenah. Dobro premislite, predno sklenete kupčijo!

d Za dijake — rekrute. Vojni minister je odredil, da se spopolni 15. točka pravilnika za izvrševanje odredbe zakona o ustroju vojske in mornarice za naslednjim določilom: Rekruti-dijaki, ki študirajo po vseučiliščih in šolah, ki imajo čin fakultete, in ki še niso dokončali s polaganjem vseh predpisanih izpitov, imajo pravico na odložitve službe v kadru vse do tedaj, dokler ne dokončajo izpitov, toda najdalje do dovršenega 27. leta starosti.

d Konji spadajo h kmetiskemu orodju, ki je nezarubljivo. Nedavno se eksekutorji zapienili nekemu kmetu v Dalmaciji par konj. Nastalo je vprašanje, ali je sploh mogoče konje zarubiti, če služijo v kmetiskem gospodarstvu in pri delu na polju. Zadeva je prišla pred sodišče v Drnišu, ki je razsodilo v korist kmeta, da se konji ne smejo zarubiti, ker spadajo h kmetiskemu orodju. Za tožbo je vladalo veliko zanimanje, ker je bila načelno rešeno vprašanje, ali so konji tudi rubljivi.

d Črnomelj so priključili na banovinsko električno omrežje v soboto 1. maja 1937.

d Drago plačane zamujene minute. O zamini sodbi gre sedaj govorica po Mariboru. Nekega mariborskega zdravnika je tožila biv-

ša njegova prijateljica za odškodnino 100.000 dinarjev. Zahtevala pa je, da se vrši razprava pred celjskim sodiščem. Prizivno sodišče v Ljubljani je njeno zahtevo odbilo, stol sedmorige v Zagrebu pa ji je ugodil in te dni je bila razprava v Celju. Tožiteljica je prišla k razpravi, toženca z njegovim odvetnikom pa ni bilo. Sodnik je po predpisnem čakanju razglasil sodbo ter je bil toženec kontumaciran. V sodbi je ugodeno zahtevi tožiteljice in je bil zdravnik obsojen na plačilo 100.000 Din. Kakor pa je znano, ni proti sodbi in kontumaciam nobenega pravnega leka in tožencu ne bo preostajalo drugega kot plačati. Nekaj minut po razglasitvi sodbe sta prišla na sodišče toženec in njegov zagovornik, ki sta se zamudila na voznju z avtomobilom iz Maribora v Celje, pa sta bila že prepozna. — Zamujene minute so bile drago plačane.

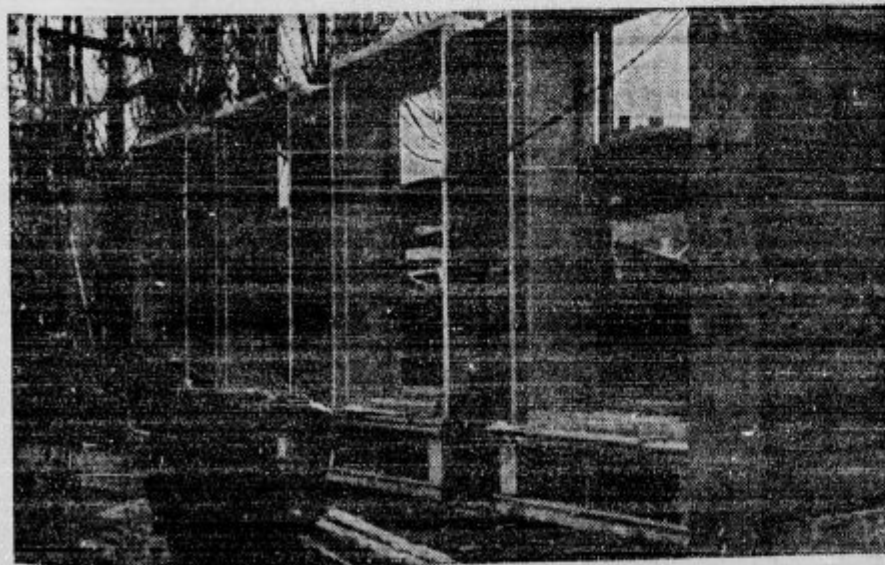
d Zopet nekaj novega v Celju! Voljeno blago v dvajsetih barvah prodaja »Stermeck« po 11 din.

d Terjatve pri poštni hranilnici na avstrijskem Dunaju. Ko je 1. 1918 prenehala poslovati v naših krajih dunajska poštna hranilnica, so naši upniki pri tej hranilnici imeli na 2843 čekovnih računih 27.283.613 kron, na 15.120 hranilnih knjižicah pa 13.255.100 kron, skupaj torej nad 40 in pol milijona kron. Zdi se, da se bliža ta zadeva končno vendarle ugodni rešitvi, zlasti po uspešnem delu ministra dr. Kreka. Zamenjane bodo kroge v razmerju 4 kroge za 1 dinar. Slovenci in dalmatinski kraji dobe nad 10 milijonov dinarjev izplačane gotovine. Predvsem bo tega deležna Slovenija, ki je imela znaten čekovni in hranilni promet pred vojno, v manjši meri pa tudi Dalmacija, v kolikor so vloge prišle z njenega področja. To je pomembna vsota.

d Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Zato uživajte dnevno po eno čašo »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greate k počitku.

Ogl. reg. št. 36474/35.

d Otroka je zamenjal v bolnišnici. V Smartnem v Tuhinjski dolini živi s svojo družino pismonoša Stefan, ki ima precejšnjo kopicico otrok. Dveletni otrok pa mu je hudo zbolel, da ga je moral oddati v ljubljansko otroško bolnišnico. Te dni ga je šel iskat, da bi ga popeljal domov. Ko se je vrnil domov, so se vsi domači zbrali okrog očeta in otroka, ga klicali po imenu in vse mogoče, vendar pa se otrok ni prav nič zmenil ne za mamo in tudi ostale otroke ne. Končno so pričeli le bolj natančno ogledovati otroka, nakar je mati ugotovila, da

V Ljubljani grade velikanako stavbo vseučiliške knjižnice, ki bo ena najlepših palač v mestu. Zunan bo obložena z domačim kamenom. Stavba bo veljala okrog osem milijonov dinarjev. Mnogo delavcev bo imelo nad leto dni zaslužek in delo pri stavbi.

ni njen mož poznal niti svojega otroka in pripeljal čisto drugega. Seveda očetu ni preostalo drugega, da se je takoj naslednji dan vrnil v Ljubljano in poiskal svojega pravega otroka.

d Sodišče je osvojilo stališče kmetov. Zanimivo pravdo so začeli kmetje iz Klisa proti veliki tovarni cementa Split d. d. v Klisu. Tovarna je ob svoji ustanovitvi prejela od občine brezplačno zemljišče. Pod občinsko upravo, ki je dobila občino v roke za časa diktatorskih režimov, pa je tovarna sklenila s občino pogodbo, po kateri naj bi deset let plačevala občinske davštine le v znesku pol milj. din in 750.000 din, kakor bi po svojem prometu morala. Sedaj so se kmetje pritožili na upravno sodišče in zahtevali razveljavljenje te za občino tako škodljive pogodbe. V desetih letih bi bila občina tako oškodovana za dva milijona in pol. Upravno sodišče v Dubrovniku je osvojilo stališče kmetov in pogodbo razveljavilo.

d Polovična vožnja za tečaj in občni zbor ZZZ dovoljenal Zveza združenih delavcev v Ljubljani obvešča vse svoje podružnice, krajevne organizacije in zaupnike, da je ministarstvo za promet pod M. S. br. 10105-37 z odlokom z dne 28. aprila t. l. odobrilo polovično vožnjo vsem udeležencem tečaja in občnega zbora ZZZ, ki se vrši v Ljubljani dne 6., 7., 8. in 9. maja 1937. Vse tečajnike in one tovariše, ki bodo prišli na občni zbor opozarjamo, da je za vožnjo v Ljubljano kupiti celo vozno karto in železniško legitimacijo obrazec K-13. S potrdilom centrale na legitimaciji obr. K-13 velja za vožnjo v Ljubljano kupljena karta za brezplačen povratek. Polovična vožnja velja v času od 5.—10. maja 1937 in sicer za potniške in tudi za brze vlake. Vse tovariše vabimo, da gornje navodilo upoštevajo in se po njem ravnaajo. — Odbor ZZZ v Ljubljani.

d Obilen božji blagoslov. Kar 91 živih potomcev je imel kmet Juraj Leš iz Klanjca pri Varaždinu, ki je pred dnevi umrl v starosti 90 let. Vsa njegova družina je prav za prav štela 118 potomcev, če prištejemo še vse tiste, ki so že umrli. Leš je imel tri hčere in štiri sinove, ki so vsi živi, 58 vnukov (od katerih jih je 41 živih) in 53 pravnukov (sedaj živih še 43).

d Hrvatski učitelji se pravdaajo. Pet učiteljev je vložilo tožbo proti učitelju Čikari zaradi obrekovanja in obdolžitve poneverjanja denarja. Čikara je pri prevzemanju poslov od

stare uprave učiteljskega združenja ugotovil, da v knjigah ni bilo zapisanih več zneskov. Vsega skupaj je ugotovil, da je prejšnja uprava sprejela nad 100.000 denarja, pa ga ni vključila ne med dohodke, ne med izdatke. Ko je te nepravilnosti odkril, je šel in vse prijavil državnemu pravdniku. Ko so pa prizadeti zvedeli za vse to, so vložili tožbo proti Čikari zaradi obrekovanja. Najbrž pa se bo pravda zasukala in bodo prišli na zatožno klop tožitelji, ker je Čikara podal dokaz resnice.

d Velike poplave v Srbiji. Po podatkih, ki jih je dalo gradbeno ministrstvo, je po dosežanih povodnjih v južnih krajih pod vodo okoli 20.000 ha obdelanega zemljišča. Ker je sedaj v Srbiji prenehalo deževje, je začela vsaj nekoliko tudi upadati reka Morava. Vendar pa je stanje vode kljub temu še tako visoko, da je Morava preplavila vsa polja med Jagodino, Čuprijo in Paračinom. Sava je pa pri Obrenovcu razrdila nasip ter so ogromne množine narasle vode vdrle skozi 40 m široke razdrtine na polja.

d Napredujemo. Za skoro 100 odstotkov je narastel po količini naš izvoz v prvem trimesečju letošnjega leta napram izvozu v istem razdobju lani. Po vrednosti pa za 57 odstotkov. Tako je bila trgovinska bilanca v prvih treh mesecih aktivna za skoro četr milijarde Din.

d Kako je s pokojninskim zavarovanjem nameščenec. Te dni sta bila v Belgradu predsednik Pokojninskega zavoda v Ljubljani dr. Anton Milavec ter ravnatelj dr. Vrančič radi razširjenja zakona o pokojninskem zavarovanju na vso državo. Zastopnika Pokojninskega zavoda je takoj sprejel socialni minister, ki je nato z njima podrobno obravnaval vprašanje razširitve pokojninskega zavarovanja glede na dejstvo, da je že izdelana naredba o delavskem starostnem zavarovanju. Zlasti so razmotirali najnost takojšnje izdelave nameštenske uredbe, ki ima z delavsko uredbo gotove skupnosti v tehničnih določbah. Če bi ostalo samo pri delavski uredbi in bi nameštenska šele kasneje stopila v veljavo, bi nastopile velike težkoče pri obračunavanju med posameznimi nosilci delavskega in nameštenskega zavarovanja in tudi glede kompetence zavarovalnega zakona. Minister Cvetković, ki je v podrobnosti proučil ta vprašanja, je sprejel predlog, da se izda takoj tudi naredba o razširitvi pokojninskega zakona za nameščenca na vso državo, in

Te dni izide
veleaktualna knjiga

Komunizem in komunistična Rusija

Napisal

FRAN ERJAVEC

Delo je pred nekaj leti izhajalo v »Domoljubu« in je že tedaj vzbujalo veliko pozornost. Mnogi naši bralci so že tedaj želeli, naj bi izšlo v knjigi. Pisatelj je med tem delo prav bistveno dopolnil, tako da imamo sedaj pred seboj končno vendarle izčrpen odgovor na vprašanje, ki pretresa ves svet že dve desetletji.

O tem velikem in velevažnem delu, ki bi ga moral poznati vsak naš človek, bomo obširneje še izpregovorili, sedaj pa nanj že vse opozarjamo.

to čimprej, da se začne izvajati pokojninsko zavarovanje po vsej državi že v bližnji bodočnosti, in sicer po samostojnem pokojninskem zavarovanju v smislu pooblastila, ki ga ima v finančnem zakonu za proračunsko leto 1937-38. Oba zastopnika PZ sta posredovala tudi pri ministru za gozdove in rudnike v zadevi pokrajinskega pokojninskega sklada in draginskih doklad upokojencev pokojninskega zavarovanja.

d Vroča ciganska kri. Bilo je v Vrhovcu pri Križevcih. Na sejmi dan se je zbralo veliko ciganov, ki so prignali na sejem svojo živino. Po dobri kupčiji so se znašli v gostilni in na debelo pili. Kajpak jih ni nič zadržalo, da se ne bi stopili. Ko je gostilničar videl razgrete obraze, je hitro poslal po orožnike. Ko so pa ti stopili v gostilno, so že našli na tleh v mlaki krvi cigana, ki je bil med njimi nekaj »kapitan«. Orožniki so ostale komaj razgnali, ker se nikakor niso hoteli sprijazniti na miren način. Ranjeni cigan je bil ves razmrvarjen. S kamenjem in batom jo je dobil po glavi, po telesu pa so zijale široke rane, povzročene od noža. Kratek čas pozneje je ciganski »kapitan« že izdihnil.

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Malstrova ulica 14. Za odgovor priložiti kolek ali znamko za 6 dinarjev.

d Delavca je okradel za 31.000 dinarjev. Pred kratkim je bilo ukradeno v Družmirju pri Šoštanju delavcu Josipu Zurmanu celo njegovo premoženje v znesku 31.000 din. Zurman je bil zelo varčen ter si je bil precej denarja prihranil, nedavno pa je dobil tudi lep denar za prodano podedovano zemljišče. Ves znesek, in sicer 31.000 din je shranil na podstrešju. Oni torej zjutraj pa je prestrašen opazil, da je neznan izumovč udri v njegovo skrinjo ter ves denar odnesel.

d Lokomotiva je iztirila. Na železniški progi Zagorje - Sava pri Renkah je pretekli teden iztiril osebni vlak, ki prihaja iz Ljubljane okrog tri četrt na dve popoldne. Iztirjenje je povzročil plaz skalovja s škarpo, ki se je porušila na progo nekaj minut pred prihodom osebnega vlaka. Sreča je, da je čul in opazil vlak neki delavec, ki je bil slučajno ob tem

Fantovski tabor na Šmarni gori

Fantovski tabor na Šmarni gori je v nedeljo privabil veliko domačinov pa tudi precej udeležencev iz Ljubljane. Otvoritev je bila popoldne na Šmarni gori, kjer je za začetek daroval sv. mašo šentvikiški dekan g. Zabret, ki je imel med ev. mašo tudi krasen cerkven govor. Po maši je otvoril fantovski tabor g. Blatnik s pozdravi, ki so veljali vsem zastopnikom oblasti ter kakim 500 udeležencem, ki so večeraj kljub slabemu vremenu odšli na Šmarno goro. Prireditelja sta se udeležila tudi prosvetni referent g. Fran Erjavec in jeseniški kaplan g. Križman, ki sta oba tudi nastopila s izklesanimi govori.

Prosvetni referent g. Erjavec je v izbranih besedah poudaril potrebo po pravilni vzgoji naše mladine od mladoletnih let preko vojaške dobe in vse do časa, ko naj nastopijo naši fantje kot značajni možje. Poudaril je posebno vpliv slabe vzgoje, ki ga je treba z vsami silami zatreti. Najvažnejši pomen pa naj imajo pri tej vzgoji mladinske organizacije, iz katerih naj izidejo naši možje telesno in duševno zdravi.

Jeseniški kaplan g. Križman je v prvi vrsti govoril o slovenstvu. Omenil je tudi številne krivice, ki so se v pretekli dobi godile Slovincem in katere so povzročale celo državne obilnosti, ki so

bile budno na delu ter preganjale vse in vsakogar, kdor ni uklonil hrbta. Vedno huje se pojavlja potreba, da naš rod vzgoji naša in zavedne Slovence. K temu pa bodo v največji meri pripomogle le mladinske organizacije, ki so si zastavile to nalogo. Posebno pa je govornik poudarjal, da je treba iz naših vrst izločiti vse godujače in mevrle ter ljudi, ki so pripravljani za vsak kakršenkoli kompromis. Pri nas ni potrebe, da bi morali nepreostano sklepiti same kompromise, saj so pri nas ljudje, ki so dobri Slovenci, v veliki večini.

Oba govornika sta za izvajanja žela viharno odobravanje.

Popoldna ob pol 4. je bila v Tacnu pod Šmarno goro tolovadna prireditelja, ki so se udeležili večina mladi šentvikiškega fantovskega oddela. Kljub slabemu vremenu, ki je prireditelja obdano motilo, je nastop naših tolovadcev precej dobro uspel.

V vetrajnostnem teku, ki je bil na dnevnem redu za začetek popoldanske prireditve, je zmagal št. Jakob, Ljubljana, in je dobil krasen pokal, ki ga je podaril ljubljanski mestni župan, pod čigar pokroviteljstvom je bila večerajšnja šentvikiška prireditelja.

čas v mali delavnici pod progo. Ta je začel mahati in strojevodja, ki je mahanje opazil, je hitro zavril vlak, da ni zavosil s polno brzino na plaz. Iztrila je lokomotiva, ki je spredaj precej poškodovana. Počniki so vsi odnesli zdravo kožo.

d Jugoslovanska časnikiarje je povebilo v Italijo italijanski minister za tisk in propagando. Naši časnikarji bodo 8. maja lahko prisostvovali velikim svečanostim, ki bodo ob proslavi prve obletnice italijanskega kolonijalnega cesarstva.

d Kar sedem jih je obležalo. Pravo bitko so med seboj uprizorili fantje iz Druge Račice pri Karlovcu. Zvečer se je v veliki dvorani fantov iz neke zabave precej. Spetoma so bili zelo glasni in so z nerodno besedo izvali druge tri pijance, ki so jim prihajali nasproti. Nekaj časa so se prerekli, potem pa udarili. Tolkli so se vse vprek, v temi pa se ni videlo, kdo je koga pretolkel. Nazadnje jih je obležalo kar sedem na bojišču. Dva se borita s smrtjo.

d Za pravoslavne Veliko noč so je Belgrad dobro pripravil. Prvi dan praznikov je potekel v popolnem političnem zatišju. Za praznike se je Belgrad zelo dobro pripravil, ker je bilo v teku predvčerajšnjega in včerajšnjega dne prodanih na belgrajskem trgu okoli 12.000 zaklanih ovac. V belgrajski klavnici pa so zaklali še novih 10.000 ovac, poleg tega pa še okoli 3000 pujskov.

d Stalno ogrožajo vse pokrajine skozi kate teko Sava in njeni pritoki. Neprestano deževje je povzročilo porast vseh pritokov, odtekal pa se voda ne more, ker je struga Sava tudi polna. Poplave so neizogibne. Časna je poplavlila nanovo spet kraje okrog Cazme, Kolpa se je razlila okrog Karlovcu in mesto skoro odrezala od okolice. Ker se Kolpa ne more redno odtekat, je prestopila bragova tudi Korana. Prav tako je z Donavo. Sava in Drava donasita toliko vode, da raste Donava in zapira iztok svojim pritokom. Zaradi tega se je dvignila Morava in razlila. Skodo trpe kmetje, ker je voda odplavila z njiv vse posevke. Tudi okrog nove Gradiške ni nič boljše. Tamkaj je 9 vasi poplavljenih, pri Brodu pa pet.

d Dober primer birokratizma ali »amtsdimalna«. Zgodilo se je v sarajevski občini. V obrambi mesarja Antona Lukiča je počila vodna cev, naker je voda v močnem curku začela brizgati po masti in slanini. Mesar je kajpak takoj prosil ravnateljstvo vodovoda, naj mu pošlje svojega monterja. Toda na uradu so zahtevali, da mora mesar najprej svojo željo popisati in jo napisano oddati v uradu, zraven pa pristaviti, da bo plačal tudi vse stroške popravila. Ta čas, ko se je mesar potil in prepiral na občini za pomoč, je voda drla kar naprej in preplavila v kratkem vse skladišče, v katerem je bilo masti in drugih podobnih stvari za 60.000 Din. Ko je mesar poklical gasilce na pomoč, mu ti niso hoteli ustreči, češ da bi se jim zaradi masti zamasilile cevi. Nazadnje je moral mesar čakati tako dolgo, da se mu je vse pokvarilo.

d Važno opozorilo za romanje na Trsat, združeno z izletom po morju (nad 5 ur vožnje v eno smer) na prekrasni otok Rab o binkošti. Na mnoga vprašanja sporočamo, da se je do sedaj prijavilo toliko oseb, da je posebni vlak iz Ljubljane (proti Zidanemu mostu-Zagreb) zagotovljen, za posebna vlaka iz Jesenice in Maribora pa manjka še okoli 300 oseb, vendar je za vsak slučaj tako določeno, da ne bo nikogar (tudi najoddaljenejši potnike ne) stala vožnja nad 190 din, ker je že prišla iz Belgrada ugodna rešitev za vožnjo do poseb-

Pri prehodu zime v leto ...

... Vam je potrebno utrjevanje kože ...

Samo Nivea vsebuje Eucerit, okrepčevalno sredstvo za kožo. Koža postane odporna in ji ne škoduje močno pomladansko sonce. Mladosten, svež in zdrav izgled je sad redne nege s kremo Nivea.

nega vlaka, cena vožnji s posebnim vlakom pa je znižana od 190 na 175 din. Če pa se še prihlasi zadostno število potnikov, bo cena znižana na 165 din in tudi posebna vlaka iz Jesenice in Maribora (ali Celja) bosta vozila. Kdor se želi še pridružiti temu najlepšemu majniškemu romanju, naj pošlje do 10. maja 175 din na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17. Če bo toliko novih romarjev, da bo mogoča najnižja cena, bo vsakdo dobil med vožnjo razliko v ceni nazaj. Podrobna pojasnila pošlje vodstvo vsakomur zastoj.

d Duhovne vaje za dekleta bodo v Domu Device Mogočne, Lichtenurn, od dne 8. do 12. maja. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina znaša 100 Din. — Prijavite se na: Predstojništvo Lichtenurnovega zavoda, Ljubljana, Ambrožev trg 8. — Z a tovarniške delavke bodo v istem domu dvodnevne zaprte duhovne vaje v binkoštnih dneh od 15. do 18. maja v slučaju, da se jih prihlasi primerno število. Spored: Začetek v soboto, 15. maja ob 8 zvečer; sklep v torek, dne 18. maja zjutraj tako zgodaj, da bodo mogle udeležence priti še pravočasno na delo. Prosimo, blagovoli se prijaviti čimprej, da se bomo mogli odločiti. V slučaju, da bi se duhovne vaje ne vršile, bomo priglasenke pravočasno obvestili. Ako torej iste ne dobe nobetnega obvestila, je to znamenje, da se bodo duhovne vaje gotovo vršile. Oskrbnina za ves čas znaša 70 dinarjev.

d 40 kosov je nakupila v Subotici neka češkoslovanska komisija. Plačala jih je po 3 do 5 tisoč din.

d Kdo bo izkoriščal jugoslovanske rudnike. Švicarski list »Le Travail« piše, da je angleška finančna skupina v boju z nemškimi in italijanskimi finančnimi skupinami za izkoriščanje jugoslovanskih rudnikov zmagała in dobila v Jugoslaviji 15 novih koncesij za izkoriščanje rudnikov bakra, svineca, cinka in kroma. Dela v teh rudnikih se baje pričelo v kratkem.

d Ne prvi ne zadnji. V Belgradu so zaprli blagajnika električne centrale Živka Popadiča

in njegovo ženo Vukosavo zaradi poneverbe poldrugega milijona din. Prijetih je bilo tudi več občinških uradnikov, ki pa jih je sodišče že izpustilo. Občina je pri Popadiču in pri njegovih znancih ter sorodnikih našla okoli 800.000 din, ki jih je Popadič tam skril, pa jih je seveda občina zaplenila. Občina je uvedla obširno preiskavo, da točno izve, koliko je Popadič v resnici ponesveril.

d Pozor na denarnice in denar! V Mariboru je ogledovala trgovka z jajci Marija Vuk iz Cirkovcev pred Unionom slike kino reklame, ko je začutila v svojem žepu naenkrat tujo rčko, ki je imela med prsti njeno denarnico z 2174 din gotovine. Trgovka je neznanca naglo zagrabila za rokav ter začela kričati »straža«, možki pa je bliskovito vrgl denarnico na tla pred nekega tamkaj stoječega kolesarja. V hipu pa se je zbralo veliko ljudi in žepar se je podal v beg, vendar pa ga je stražnik ujel. Tatvino je izvršil Anton Vanček iz Zabljaka.

d O ta nezrečni saharin. Pred kratkim sta prispeli z vlakom v Maribor iz Zagreba dve razkošno oblečeni gospodični. V vlak je imel službo orožniški kaplar Jože Podlipnik, ki ima posebno ostro oko za tihotapce ter je odkril že več tihotapskih zadevstvin. Zvečer sta se obe gospodični z večernim vlakom zopet odpeljali proti Zagrebu. Orožniku pa se je zdelo, da je sedaj ena od gospodičen nekako obilnejša, kakor je bila zjutraj. Pri preiskavi se je pokazalo, da je imela pod plaščem privezan krog telesa posebna vrsta »telovnik« kakor nekak oklep. V njem je bilo 6 kg saharina. Tihotapko so pripeljali nazaj v Maribor.

d Ljubljanski občinski svet je imel te dni zopet redno sejo. Župan dr. Adlešič je med drugim navedel, da je od 1. sept. do 27. aprila znašal pri Mostni hranilnici prebitek novih vlog 20.583.900 din, torej je bilo več vložnega kot dvignjenega 13.111.600 din. Stanje novih vlog je bilo 26. aprila letos 65.602.500 din. — Profesor Dermastja je kot načelnik finančnega odbora predlagal za končno ureditev Ljubljane, da mestna občina najme posojilo v znesku

1.300.000 din pri Poštni hranilnici, toda ne več kot po 6% obrestni meri. Preuredila se bo šentpeterska vojašnica za nastanitev kasarnirancev policijske straže. — Dolga je bila razprava o uporabi proračunskega prihranka socialnega urada. Končno je večina sprejela predlog, da se 300.000 din prihranka uporabi za zgradbo zavetišča za revne otroke v Trnovem. Pri tej priliki je zlasti obč. svetnik Vider povedal tudi tole: Izkušnja uči, da je treba zlo v korenini preprečiti in ne ga odpravljati, ko je že tu. Otroke je treba dobro vzgajati. Ta prihranek za otroško zavetišče v Trnovem pa ne gre na račun revnih starih ljudi. Podpore v mestu so se morale nekako izenačiti. Grdo pa je hujškanje in zlorabljanje največjih revežev, katerim neki agitatorji pripovedujejo, da so bile podpore razdeljene med prijatelje in pa med zasebna društva. Še nikdar prej ni bilo socialno skrbstvo na magistratu tako skrbno in tako vzorno, kakor je sedaj. Znano je, da so poprej dobivali podpore hišni posestniki in sinovi posestnikov. Dekleta so dobivala luksuzne čevlje. Podpore za brezposelne so bile dajane ljudem, ki so bili zaposleni v raznih zasebnih družtvih, dalje ljudem, ki ne bi šli na delo, četudi bi se jim delo ponudilo. Podpore so dobivali ljudje, ki imajo posestva na Bledu. Podpore je dobivala vdova po železničarju, ki je prejemala 2500 din mesečne pokojnine. Načelnik socialnega odbora g. kanonik dr. Klinar je med drugim ugotovil, da se pod skrbnim vodstvom župana dr. Adlešiča Ljubljana vrača k lepši socialni bodočnosti.

d Novo okrevanje je blagoslovil te dni g. škof dr. Gregorij Rožman. Usmiljeni bratje v Kandiji pri Novem mestu so prevzeli po smrti grofice Margheri Stari grad pod Trško goro in ga preuredili za hiralnico oziroma okrevanje. Tudi grajsko kapelo so preuredili. Slavnosti blagoslovitve so prisostvovali poleg ogromnega števila ljudi tudi odlični gostje iz Novega mesta.

d Ves srečen je, ker se je znebil sovjetskega raja na zemlji. Te dni se je vrnil z ženo in štirimi otroki iz Sovjetske Rusije vojni ujetnik Josip Pijavnik, doma od Sv. Miklavža nad Slovenjgradcem. Pijavnik je služil pri 87. pešpolku ter je bil leta 1914. ujet v Galiciji. Večino let ujetništva je prebil v okolici Omska v Sibiriji. Iz taborišča je prišel na kmete za

hlapca, kmalu pa si je pomagal na noge ter se osamosvojil. Ker so naši slovenski kmeti fantje spretni ter se v vsakem rokodelstvu nekoliko spoznajo, je Pijavnik začel v Sibiriji tesariti ter je postal iskan tesarski mojster za široko okolico. V Sibiriji se je tudi oženil. Po sovjetski revoluciji so se tudi zanj razmere poslabšale. Ne more dovolj opisati bednih razmer, v katerih živi rusko ljudstvo. Zaslužek je majhen, sredi najbolj bogate zemlje ljudje gladujejo. Draginja je strahovita. Ves srečen je bil, ko se mu je nudila možnost vrnitve v domovino. V Šmiklavžu pri Slovenjgradcu so ga sorodniki že svoječasno objokovali kot mrtvega.

d Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne di-jete. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Org. rog. B. iz. 20474/33.

d Posetite manufakturno trgovino Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10, ki Vas postreže najbolje.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Narodna skupščina v Belgradu se sestane v drugi polovici maja. Do takrat bo finančni odbor pregledal še vse ostale prošnje in pritožbe, ki jih je na kupe ostalo od starih časov. Do sedaj je n. pr. razpravljalo o 504 prošnjah in pritožbah ter med njimi nekatere že zavrnil, ker so prosilci gmotno na dobrem. Čim bo odbor gotov s svojim delom, bo svoje poročilo predložil skupščini v pretres.

d Zakaj belgrajska izvenparlamentarna opozicija nima uspeha pri dr. Mačku. »Samouprava« pravi, da zato ne, ker dr. Maček trdovratno zahteva ne samo celoten pristanek na njegov program, ampak tudi poročstva, da bo izveden. To pa je tisto, česar gospodje iz združene opozicije ne morejo dati.

d Komunistične mreže na jugoslovanskih vseučiliščih. Vselej, kadar so dijaške skupine proglasile stavko, so jo utemeljile s posebnimi zahtevami po razširitvi univerz, po povečanju kreditov in proti uveljavljanju raznih uredb. Prireditelji so svoje prave namene vedno vehementno utemeljevali in napadali vsakočar,

Američan Clem Sohn je izumil neke vrste perulnice, s katerimi je napravil že več poskusov letanja po zraku. Nedavno se je v Parizu spustil iz letala 3000 metrov visoko, pa mu je padlo odpovedalo, da je treščil na zemljo in bil seveda takoj mrtve.

ki jim tega ni hotel verjeti. Najbolj verodostojno pa označuje smisel dijaških stavk glasilo komunistične mladine »Komsomolskaja pravda« v Moskvi, ki je 28. marca napisala članek, v katerem pravi, da so dijaški ljubljanske, zagrebške in belgrajske univerze v preteklem letu izvedli več aktivnih nastopov proti ofenzivi fašizma. Da bi pa mogel komsomol bolj uspešno izvrševati svojo nalogo v borbi za gospodarske zahteve mladine, je preko strokovnih združenj razvil masovno delo. V teku enega leta se mu je posrečilo, da je s pomočjo raznih krožkov in tečajev zajel na tisoče neorganizirane mladine.

d Hrvatski pisatelj Avgust Cesarec je pred nekaj leti kot prepričan komunist odšel v sovjetsko Rusijo. Zdaj so ga v Moskvi zaprli, ker je najbrž preglasno izrazil svoje mnenje o boljševiškem »raju« na zemlji.

d Dr. Mihajlo Ilić je objavil v belgrajski »Politiki« članek o našem notranjem položaju in precej naravnost pove, da so bila dosedanja pola za ureditev države zgrešena in da je k sporazumu med narodi, državami, treba iti po novih potih. Država mora na novo biti urejena tako, da ne bo odločala samo neka skupna večina, ki je morda v nekaterih državah sestavljajočih delih manjšina, ampak odločati mora večina v posameznih sestavnih delih.

d Mrtvih ne smeš zasramovati. Klevetanje mrtvih je kaznivo, tako je odločilo sodišče v Banjaluki v razpravi proti Milanu Milanoviću, načelniku banske uprave v Banjaluki. Ko so lani pokopavali umrlega reis ul ulemo Maglajlića, je bil med udeleženci pogreba tudi Milan Milanović. Ko mu je po pogrebu nekdo omenil, da je umrl Svetozar Pribičević, je pripomnil, da je sedaj vsaj enega psa manj. Pozneje je svojo izjavo še ponovil. Pribičevićeva vdova ga je zaradi te klevete pokojnega moža tožila. Sodišče je Milanovića spoznalo krivim in ga obsodilo na petnajst dni zapore pogojno na dve leti ter na plačilo vseh pravnih stroškov.

d Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Na francoskih železnicih so vpeljali moderne jeklene vagona, ki imajo obliko valja. S tem so zmanjšali zračni pritisk in vlak doseže laže veliko hitrost.

NESREČE

d Pogrešanega planince so našli. V marcu je izginil v triglavskem pogorju zagrebški planinec Jovan Vukosavljev. Te dni pa je truplo pogrešanega našel na poti med Velim poljem in Vojami dvorni lovec Peter Gašperin iz Stare Fužine. Jovan Vukosavljev je bil doma iz Bačke ter je odšel 15. marca v smučarski obleki iz Zagreba na Triglav. Zadnjič so ga videli 30. marca. Iz Staničeve koče je odšel na Kredarico, nato na Mali Triglav in do Aleksandrovega doma. Od tam je krenil proti Vodni-kovi koči in proti Velemu polju. Tedaj je pričelo močno snežiti in Vukosavljev je na poti umagal ter utrujen obležal v snegu in zmrznil. Njegov smrtni boj je moral biti zelo težek, ker kaže truplo vse znake popolne izčrpanosti. Reševalci so truplo pripeljali v Bohinjsko Bistrico.

d Smrtna nesreča brivskega valenca. Sedemnajstletni Jakob Šerer iz Novega Vrbasa se je učil brivske obrti pri brivskem mojstru pri Dev. Mar. v Polju. Ono nedeljo je fant odšel v Ljubljano ter je najbrže obiskal nogometno tekmo. Zvečer se je nameraval vrniti v Polje. Vsedel se je na osebni vlak, ni pa vedel, da se ta vlak ne ustavlja na mali postaji v Polju. Ko je fant videl, da se vlak ne bo ustavil na postaji, temveč, da drvi naprej, je skočil s stopnic na tla. Priletel je naravnost na glavo, si prebil lobanjo in zlomil levo roko. Fant je bil na mestu mrtev.

d Plaz je zasul oba tira. Dne 27. aprila okrog 10., ko so delavci pri kamnolomu nad železniško progo v Gradcu pri Litiji podminirali skalo, je nenadoma plaz nad 100 kub. metrov kamenja zasul oba železniška tira. Promet med Litijo in Kresnicami je bil za dve uri popolnoma ustavljen. Delavci so še le ob 8. zvečer popolnoma očistili obe progi. Med tem časom pa je bil promet samo po enem tiru.

d Sredi pomladi zmrznili. Neverjetno, a resnično. Neka ženska iz Topola pri Blokah je šla domov z Bloške police čez Pečnik. Med potjo je nalezla na popolnoma zmrznjenega moškega. Kaj hitro se je izvedelo, da je to Andrejevčev v Gore, ki je prejšnje popoldne kupil kravo na Bloški polici in jo je gnil domov. Možu je najbrž postalo slabo — star je že 78 let — ter se je vsedel ali vlečel, da bi se malo spočil, a božja Previdnost je hotela drugače. Obležal je in ker je pri nas še snežilo, otrpnil. Krava se je kar sama vrnila domov na Bloško polico. Rajnega Andrejevčeva so prenesli začasno v mrtvašnico pri Fari, odkoder so ga prepeljali domov na Goro. Čudno pa je bilo to, da se je mož ponesrečil ravno na tistem kraju, kjer se je ponesrečil leta 1912 tudi rajni Anton Strle. Pred par leti pa se je ponesrečil pri Glinji, nedaleč od kraja, kjer je oče umrl, tudi Andrejevčev sin in je komaj ušel gotovi smrti.

d Zemlja ji je zakrila usta. V Prekmurju se je dogodila čudna nesreča, ki je zahtevala življenje posestnice Katarine Horvat iz Vaneče vasi. Horvatova se je 26. aprila mudila v sosednji vasi na gostiji pri posestniku Francu Perku. Ker na domu ni bilo nikogar, tudi moč je bil v sosednji vasi, je pokojna popoldne okoli petih odšla proti domu, da uredi vse potrebno v hlevu in v hiši. Ko se je zvečer mož vrnil, je našel hišo zaklenjeno, živina je nenakrmljena, muhala v hlevu, žene pa ni bilo nikjer. Iskaj jo je okoli hiše, vendar je ni mogel najti. V domnevi, da je žena med potjo proti domu izgubila ključ in se nato vrnila v sosednjo vas po njega, pa ga

zgrešila, jo je pričakoval na domu in med tem splezal skozi sivali in nakrmil živino. Ker žene vendarle ni bilo od nikoder je poklical sosedo, ki so se podali na iskanje pogrešane žene. Šele drugi dan zjutraj je mož ves prestrašen našel svojo ženo že mrtvo v gozdiču ob cesti. Ležala je v nekem jarku z obrazom v vlažni zemlji. Revica je svoje življenje zgubila radi nesrečnega slučaja. Ko se je vračala proti domu je radi blata na cesti hodila ob robu ceste, pri tem pa je spodrsnila in padla v 2 metra globok jarek in z glavo zadela ob hrast ter omedlela. Padla pa je nesrečno z obrazom na vlažno zemljo, da ji je zakrila usta in se zadušila.

d V kotel vrele vode je padla. Triletna Nuša Pirmanova, hčerka čevljarskega pomočnika na Rakeku, je padla v kotel vrele vode, pripravljene za pranje. Deklica se je močno opekla po telesu in levi roki. Prepeljana je bila v ljubljansko bolnišnico, kjer je podlegla poškodbam.

d V objemu zemlje je izdihnil. Kakor znano, kopljejo v Crni nad Kamnikom rudo kaolin, ki je uporabna za izdelavo pocelana in za pridelavo rotacijskega papirja. Med 120 delavci, ki imajo zaslužek v tem rudniku in tovarni, je bil tudi 56 letni delavec Janez Zagar, oče šestih otrok. Užival je velik ugled kot vesten delavec in kot vzoren družinski oče. Zagar je delal ono soboto zvečer do 9 v jami, ko se je naenkrat vdrla nanj ogromna plast zemlje ter ga zasula. Zagar je mogel sicer še dvigniti glavo iznad zemlje, toda teža, ki je padla nanj, je bila preogromna ter mu je zme-

škala prsi. Zagar je klical na pomoč, toda v bližini ni bilo nikogar, ki bi mu v prvem trenutku mogel pomagati. Čez nekaj minut je Zagar v objemu zemlje izdihnil.

d Pri padcu na tla se je ubila. V zmedenosti je skočila s prvega nadstropja

skozi okno na dvorišče petnajstletna Hedvika Melcer ter se pri padcu na tla ubila. Pred nekaj dnevi je bila operirana na slepiču, dobila po operaciji vnetje trebušne mrene in v visoki vročini dejanje izvršila v duševni zmedenosti.

d Opuščena opekarna, last Avgusta Brauna, je pogorela v Sarajevu. V tej opekarni so prenočevali brezdomci in reveži. Zgrajena pa je bila na hribu nad Sarajevom. Požar je bil viden po vsem Sarajevu. Ker opekarna ni delala, je bilo zloženih 100.000 lesenih kalupov za sušenje opeke. Tudi vsa opekarna je imela leseno sestavo. Grozila je nevarnost, da se vnamejo še sosednja poslopja. Ker je padel v Sarajevu tedaj sneg, je bilo delo gasilcev tedaj zelo težko, povrh tega pa se je zlomila njihovemu gasilskemu avtomobilu os, tako da ni mogel avtomobil do pogorišča. Lastnik opekarnе A. Braun je bil zavarovan za pol milijona dinarjev.

d 4 m globoko je padel in se ubil. Anton Belej, 66-letni hlapec v Turju pri Dolu pri Hrastniku je splezal na kozolec po krmo, pri tem pa je padel 4 m globoko tako nesrečno, da se je takoj ubil. Služil je pri gospodarju Jovanu v Turju 40 let in je bil priden in po-

Kaj bomo delali

Letos je sploh težko povedati, kaj naj delamo. Deževno vreme še vedno ovira vsa dela na polju. Nekateri niso gotovi niti s saditvijo krompirja. Zaradi neugodnega vremena smo zaostali skoraj mesec dni z delom.

Poljedelstvo: V krajih, kjer sejejo prašno ajdo in repo, je treba gledati na to, da pride čimprej v zemljo. Posebno huda bo borba proti plevelu. Ze sedaj povsod sili na dan, zato takoj nad njega, dokler je še mlad in nerazvit, ker ga sedaj najlažje zatremo. Proti plevelu se mora vsak priden gospodar boriti z vsemi sredstvi, da mu ne poškoduje posevov in zmanjša pridelkov. Zato takoj začnimo pridno pletl. Plevel je tudi zaradi tega tako koristna, ker ostane zemlja rahla; v taki zemlji pa se korenine bolje razvijejo in vlaga se ohrani za sušno dobo. — Zlasti priporočljiva je plevel žit na onih njivah, katerih nismo mogli zaradi dežja povleči z brano. V ječmenu in ovsu opazimo mnogo osata, ki ga moramo takoj odstraniti. — Posestniki, ki so jeseni sejali graščico z ržjo, jo sedaj lahko kosijo za zeleno krmo, ki izvrstno zaleže zlasti mlečni živini. Prehod iz suhe na zeleno klapo pa se mora izvršiti polagoma, da prehita izprememba živalim ne škoduje. — Na pokošeno njivo pride potem lahko proso, pesa ali pa zelena koruza.

Živinoreja: Kdor se je točno ravnal po navodilih, da je treba preiti od suhe na zeleno krmo le polagoma, ne bo utrpel pri živini nobenih izgub. Z zelenim krmiljenjem pa se začne tudi nevarnost za napenjanje, koliko itd. Vse take nevarne bolezenske pojave, ki dostikrat povzročajo zakol v sili ali celo pogin živali, lahko preprečimo, če krmimo le svežo, nemokro in nerosno zeleno krmo. Da ostane zelena krma tudi v krmilnici do krmiljenja sveža in se ne

ugreje, jo moramo takoj, ko jo spravimo domov, raztrositi in razgrniti v rahle, tanke, za ped visoke plasti. Nikdar ne smemo puščati zelene krme na soncu, v kupu na fleh ali na vozu. Zeleno krmo moramo kositi vedno zjutraj po končani rosi ali pa na večer pred roso. Ugreta in ovenela zelena krma je za živino strup. Posebno hitro se ugreje zaradi dežja mokra ali pa rosna zelena krma. Najbolj nevarna za napenjanje je mlada detelja; zato jo krmimo pomešano s travo, slamo ali senom. — Volov ne krmimo z zeleno krmo, zlasti tedaj ne, ko morajo opravljati težka dela; premlada zelena krma vole preveč čisti in slabi. Če pa smo že prisiljeni uporabljati zeleno krmo tudi za vole, potem jih krmimo s starejšo deteljo, lucerno, graščico itd. Kakor goveji živini, tako pokladajmo tudi prašičem zelena krmila le surova. Ako le mogoče, naj hodi mlada in odrasla plemenska goveja živina na pašo. Prav tako moramo pasti tudi prašiče. Pri pomanjkanju pašnikov pa spuščajmo vse živali pridno na primerno urejeno tekalnice. — Kdor še ni dal cepiti prašičev proti rdečici, naj stori to čimprej, da ne bo prepozno in da se obvaruje pred morebitno škodo.

Sadjarstvo: Približno dva do tri tedne nato, ko so hruške in jablane odcvetele, jih škropimo z dvaodstotno žveplenoapneno brozgo, kateri dodamo 300 gramov aresina. Namen tega škropljenja je, da zatremo jabolčni zavijač, škrlup, molje in razne druge zajedavce, ki se nahajajo v tem času na drevju. — Če le mogoče, ne uporabljajmo za škropljenje hrušk in jablan po cvetju nikdar bordoške brozge, ker lahko škoduje listju in sadju. V skrajnem slučaju se smemo poslužiti kvečjemu en četrt do pol odstotka raztopine modre galice, kateri pa moramo dodati 300 gramov aresina.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Na vseh bojiščih okrog Madrida je pretekli teden vladalo primeroma zatišje. Pri Teruellu so imele nacionalistične čete nekaj manjših uspehov. Na jugu pri Cordobi in Granadi so nacionalisti krvavo odbili komunistične napade. Rdeči pa so skoraj brez boja zavzeli samostan Matere božje v Cavesu, kjer so gospodarili doslej nacionalisti.

Na severnem baskiškem bojišču so v pohodu na Bilbao nacionalistične čete prodrle do vasi Amorebjeta, ki leži 17 km od Bilbaoa. Čeprav je vas oddaljena samo 5 km od utrjenih postojank komunistov, niso tamkaj nacionalistične čete našle na resen odpor. Na cesti med Durangom in Bermeom so nacionalistične čete našle trupla žensk, ki so jih komunisti po-

bili, ker so se menda navduševale za nacionaliste. Nacionalistični oddelki so po zavzetju Guernice, ki je stara prestolnica Baskov, prodirali dalje po cesti proti Bermu. V Bermeo so nacionalisti prišli v večernih urah. Zavzetje tega pristanišča je velikega vojaškega pomena, saj so v tej luki doslej izkrcavali pretežno večino vsega blaga, kar ga je v zadnjem času prispelo v Bilbao. Če kaj posebnega ne pride vmes, bo glavno mesto Baskov kmalu v nacionalističnih rokah.

Pretekli teden pa so imeli tudi nacionalisti nekaj smole. Njih velika bojna ladja je zadel v Biskajskem zalivu v megli na mino in se je potopila na žalost nacionalistov in seveda v veliko veselje komunistične vlade v Valenciji.

KATOLIŠKA CERKEV

s Razno. Afriška Sahara je najboljše misijonska pokrajina na svetu. Njena površina meri okrog dva milijona kvadratnih kilometrov, a biva na tem ozemlju samo 640.000 ljudi. V misijonu deluje 30 misijonarjev, 15 misijonskih bratov in 50 misijonskih sester. Vseh postojank imajo 15. — Na otoku Cejlonu v Indiji je začel izhajati nov katoliški list »Socialna pravica«. Njegov namen je širiti prave pojme o socialnem vprašanju in pobijati komunizem. — V kitajskem Čučinu bivajo kitajski bogoslovci v 4 velikih skalnih votlinah, deloma radi varnosti pred roparji, deloma radi revščine. — Frančiškana p. Pegoraro in br. Paskal sta že tri leta v ujetništvu kitajskih komunistov. — Katoliške šole na Kitajskem so v zadnjem letu lepo napredovale. Srednje šole so zdaj 103 z 18.604 dijakov. Osnovnih šol je 4283 z 180.704 učenci. Na obrtnih šolah je 789 učencev; šol za verski pouk je 11.827, obiskuje jih 232.775 učencev. Skupno je 16.213 šol s 450.000 učenci. — Petdesetletnica obstoja je praznovala nedavno katoliška cerkev v kitajskem Nankingu. Slovesne cerkvene proslave se je udeležilo tudi mnogo poganov. — Poskusi z letali v kanadskih misijonih v Severni Ameriki so se dobro obnesli. Posebno za preskrbo misijonarjev z živili so kakor nalašč. Letalo je na primer v enem dnevu razneslo na razne misijonske postaje 8 bivolov; za to so prej rabili cele tri tedne. Seveda pa morajo biti letala radi snega in ledu čisto na poseben način prirejena. Letalo, ki ga je poslalo misijonsko društvo Miva, je v tem oziru še pomankljivo.

ITALIJA

s Drobni. Slovenska goriška vina, ki so zadnja leta prišla ob veljavo, so sedaj zopet bolj upoštevana. Goriška vina so baje vsebovala premalo alkohola. Oblasti so izdale naredbu o tem, koliko stopinj mora imeti vino, če ga kdo hoče prodajati in so slovenska vina bila vedno pod potegnjeno črto. Sedaj po podpisu pogodbe pa je nastopilo zopet veliko povpraševanje po vinih iz Julijske kra-

jine. — Iz Ješce pri Cerknem poročajo, da je krava zdijvala in nevarno zabodla Jerco Eržen, tako da se ji je takoj zlilo oko. Erženova se nahaja v bolnišnici. — Iz Gornje Ravni pri Kobaridu poročajo, da se je mladi 13 letni šolarček Jožef Koren igralkal z možnarjem, ki ga je po podeželski navadi nabasal s smodnikom in kamenjem ter ga vrgel na kup gorečega sena. Smodnik se je vnel, možnar pa je razgnalo tako, da je bil deček nevarno poškodovan. — V Vitovljah pri Šempasu je požar uničil žago in skladišče Franca Ukmarja.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Odpoved službe je rešila 15 delavcem življenje. V soboto, 24. aprila, se je v Chomlah blizu Plzně na Češkem zgodila strašna nesreča v lamkajšnjem rudniku. V rov Ferdinand je iz sosednjega zapuščenega rova »David« udrila voda ter zalila ves rov. Ob času nesreče je bilo v jami kakih 30 delavcev, izmed katerih pa se jih je 16 moglo še pravočasno rešiti, med tem ko je 14 rudarjev zalila

Pruski ministrski predsednik general Göring, eden najmočnejših sodelavcev Hitlerjevih.

voda. V nekaj minutah je bilo v rovu vse pod vodo. Voda je udrila s tako silo, da je trupla utopljenih 14 rudarjev kar odneslo poldrugi kilometer daleč. Zalostna novica se je brž razširila v vsem revirju, nakar so brž prihiteli na kraj nesreče nesrečne žene. Vsi ponesrečeni rudarji so bili namreč oženjeni. Eden izmed njih se je oženil šele oni teden. V rudniku je delalo vsega skupaj 120 mož. Toda pretekli teden je lastništvo rudnika odpuščilo 15 delavcev, ki so spadali ravno k tej šibki, katera se je sedaj tako ponesrečila. Tako je odpoved službe 15 ljudem rešila življenje.

AVSTRIJA

s To in one iz Korotana. V nedeljo 2. majnika je v Šmihelu pri Pliberku novomaševal odlični koroški Slovenec g. Avgust Čebulj. — Pri podiranju bukke se je smrtno ponesrečil elektrikar Tomaž Arich v Podlublju. — Prav tam so pokopali Magdaleno Ogris z Bajtiš. — V Svečah so spremili k zadnjemu počitku 72 letno Marijo Einspieler na Ladinah. — Letošnje šolsko leto se na srednjih šolah zaključuje z 7. julijem. — Na Dunaju so odkrili hitlerjevsko centralo, ki je organizirala demonstracije povodom Hitlerjevega rojstnega dneva. — Po številu rojstev je na najslabšem v deželi Beljak, izmed vseh avstrijskih sodnijskih okrajev pa je najboljši krški. — Nenadno se je podri betonski most čez reko Lieser na zgornjem Koroškem. En delavec je mrtev, pet težko poškodovanih. — V St. Tomažu pri Celovcu je umrla posestnica pd. Tamišinja. — Za kaplana v St. Jakobu v Rožu je bil imenovan g. Tomaž Holmar. — Napadalec Valentin Kuchling in Pavl Poluk iz Metlove, ki sta skušala oropati poštarico Porupaki, sta bila kaznovana na 10, oz. 2 in pol težke ječe. — Mehanik Medved iz Celovškega St. Petra se je z motorjem ponesrečil. Pri Vetrinju je zadel nek motorni kolesar v družbo več oseb in se smrtno ponesrečil.

RUSIJA

s Razprava proti bivšemu načelniku sovjetske politične policije GPU in bivšemu ljudskemu komisarju za pošto, se bo začela konec maja. Obtožnica proti Jagodi vsebuje obdolžitve kriminalnega in političnega značaja. Prve se nanašajo na okrutno postopanje z jejniki, na samovoljne smrtne obsodbe osumljencev, na utajo državnega denarja in na zasebno življenje, ki je bilo »nevredno sovjetskega dostojanstvenika«. Jagoda pri zaslišanju vse te zločine priznava, pač pa obločno zanika sleherno politično krivdo. Obtožnica ga dolži, da je on organiziral zaroto proti Stalinu ter da se je udeležil trockističnih zarot visokih častnikov proti maršalu Vorosilovu, vrhovnemu poveljniku sovjetske vojske. Dalje trdi obtožnica, da je organiziral Jagoda protisovjetsko propagando v rdeči vojski, da je vedel o načrtih za atentat na Kirova 1934 in za gibanje trockističnih voditeljev. Preiskovalni sodnik je ugotovil tudi, da je Jagoda nameraval pobegniti iz Sovjetske Rusije v Združene države čez Sibirijo in Mandžurijo ter hotel za to izrabiti svojo bodočo nadzorstveno pot na Daljni vzhod. Po podatkih iz Združenih držav je neki grški državljani za Jagodo naložil v neki banki v Philadelphiji večje vsote denarja ter spravil

Advokat

Dr. Terseglav Alfonz,

otvarja s 1. majem t. l. odvetniško pisarno
v Trebnjem

v hanki tudi večjo množino draguljev ter zlatnine ruskega izvora. Vse te obdolžitve so takega značaja, da je mogoče že zdaj trditi, da bo Jagoda obsojen na smrt. Razprava pa bo prinesla na dan najbrže ogromno podatkov o razmerah in korupciji, ki vlada v vodilnih boljševiških krogih. Uboga Rusija, kam drviš?

FRANCIJA

s Proti komunistični fronti — »fronte svobode«. Zdi se, da bo v kratkem prišlo do združitve vseh francoskih desničarskih opozicijskih strank v Franciji. Rastoča nevarnost komunistične revolucije, ki jo francoska komunistična stranka pripravlja z vednostjo in s tiho podporo socialistične vlade, je odstranila vse spore med posameznimi opozicijskimi skupinami. Nova politična fronta v Franciji se bo imenovala »Fronta svobode«. Misel na združitve je dal voditelj francoske ljudske stranke Doriot, komunistični odpadnik, ki kot bivši član Kominterne pozna vse komunistične organizacijske ter revolucionarne načrte in načine komunističnega političnega dela. Voditelj francoske socialne stranke polkovnik De la Rocque je imel te dni govor, v katerem je Doriotovo misel sprejel. Izjavil je, da bo prvi korak do take enotne opozicijske fronte v tem, da se vse desničarske stranke pri nadomestnih in drugih volitvah povsod združijo ter postavijo enega samega kandidata proti kandidatom levčarjev. Za ustvarjenje »Fronte svobode« se se do zdaj izrekli

že skoraj vsi desničarski poslanci v francoskem parlamentu. Vse opozicijske stranke nameravajo v kratkem prirediti veliko zborovanje v pariškem zimskem dirkališču. Na tem zborovanju bodo slovesno razglasili ustanovitev opozicijske enotne fronte.

DROBNE NOVICE

Komunistično zaroto, ki naj bi prišla do veljave 1. maja, so odkrili na Poljskem.

Velikanske snežne zamele so imeli pred kratkim na Saškem v Nemčiji.

130 milijonov dolarjev bo ameriška vlada izdala po novem proračunu za nove bojne ladje.

1038 katoliških duhovnikov hoče postaviti pred sodišče paganskega duha polna nemška vlada.

Cena surovinam na svetovnem trgu je začela padati.

Češkoslovaški komunisti pripravljajo tla za ustanovitev češkoslovaške ljudske fronte.

S 34 proti 9 glasovom je sprejel luksemburški parlament zakon proti komunistom.

Sedmorke je povila neka rudarska žena v Murciji. Mati je umrla, otroci žive.

100 bojnih letal ima sedaj Francija; čez leto jih bo baje štela že 1500.

416 milijonov dolarjev znaša ameriški vojni proračun; 28 milijonov več kot lani.

Mehikanska splošna delavska zveza je izjavila, da delujejo komunisti v škodo delavstva.

Dva in pol milijona novih članov so sprejeli 1. maja v nemško hitlerjevo stranko.

Rdeče zastave so spet izobesili pri vходу na pariško mednarodno razstavo.

Kongresa Kristusa Kralja od 25. do 29. junija v poljskem Poznanju se udeležijo tudi dunajski kardinal Innitzer, pariški kardinal Verdier in praški kardinal Kauffer.

RADIO

d 6. maja do 13. maja.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 6. maja: 9 Čas, poročila, spored. 9.15 Plošče. 9.45 Verski govor. 10 Prenos cerkvene glasbe. 11 Plošče. 11.30 Otroški nastop. 12 Ura lahke glasbe. 17 Kmet. ura. 17.30 Za zabavo in kratak čas. 19.30 Nac. ura. 19.50 Smarnice. 20.15 Plošče. 20.45 Koncert. 21.30 Radijski orkester. — Petek, 7. maja: 11 Šolska ura. 18 Socialno vprašanje na vasi. 18.20 Plošče. 18.40 Francoščina. 19.30 Nacionalna ura. 19.50 Predavanje Protituberkulozne lige. 20 Prenos iz filharmonije. 21.30 Plošče. 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 8. maja: 18 Radijski orkester. 18.40 O zavarovanju in reševanju na ledenikih. 19.30 Nacionalna ura. 19.50 Pregled sporeda. 20 O zunanji politiki. 20.30 Janeza Vidmarja prečudne sanje — Zvočna igra. 21.20 Plošče. 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 9. maja: 8 Plošče, 8.30 Telovadba. 9 Čas, poročila, spored. 9.15 Prenos cerkvene glasbe. 9.45 Verski govor. 10 Otroška ura. 10.30 Prenos koncerta harmonikarjev. 11.15 Radijski orkester. 16 Radijski orkester. 17 Kužne bolezni mladih živali. 17.20 Za zabavo in smeh. 19.30 Nacionalna ura. 19.50 Prenos šmarnic. 20.15 Slovenske Marijine božje poti. 20.45 Jožek in Ježek. 21.30 Koncert. — Ponedeljek, 10. maja: 18 Zdravniška ura. 18.20 Plošče. 18.40 Maksim Gorkij. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20 Rezervirano za prenos. 22.15 Radijski orkester. — Torek, 11. maja: 11 Šolska ura. 18 Pesmi iz letre. 18.40 Pregled današnjega stanja izloma. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni zvočni tečaj. 20 Plošče. 20.20 Ekvinokcij — drama. 22.15 Lahka glasba. — Sreda, 12. maja: 13.30 Kronanje angleškega kralja, prenos iz Londona. 18 Naši hrošči. 18.20 O poštinski zvezi. 18.40 Občine, skrbite za otroke. 19.30 Nac. ura. 19.50 Šah. 20 Koncert. 22.15 Cimermanov trio.

VINA

za vse priložnosti naročite pri
Centralni vlačni v Ljubljani.

V vsako hišo »Domoljuba«!

RAZNO

L. Ganghofer:

23

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Edelrota je stala na obrežju, zajela z leseno kebluco vode iz jezera in poškropila platno. Tedaj je zaškripalo v pesku in ko se je ozrla, je stal pred njo Rudlib. Hotela se je nasmehnuti, toda ustrašila se je njegovega bledega obraza. »Rudlib! Kaj ti je?«

»Rotica! Komaj je govoril. »Ali je res, kar sem slišal?«

»Kaj?«

»Da bi te bilo jezero skorajda požrla!«

Molče je prikimala in se ozrla tja čez tiho, od sonca se bleščelo jezero. »Kdo ti je pa povedal?«

Ni slišal. Njegove vlažne oči so visele na njej. Povedati je morala vprašanje in tedaj je zjecljal: »Zdaj, ko sem šel sem, mi je zaklicala čez plot vaša dekla, Hajluga.« Prijel jo je za roko. »Samo, da si še živa, Rotica! Samo, da si živa!«

Nasmehnila se mu je nasproti. »Kajne, če bi se bilo moralo zgoditi drugače, bi bilo le prerano zame? Tako rada živim! A šlo je za las. Če ne bi bil prišel brat in me zgrabil, ravno še pravi čas, bi utonila. Voda me je že...« Rahljo je jeknila od bolečine. »Ne stiskaj mi vendar tako rok, boli me!«

Prestrašen je izpustil Rudlib njene roke in zajecjal: »Misliš, da te moram držati.« Za čas je stala molče; potem je vprašal fant: »A kako neki je moglo priti do tega?«

»Čakaj, povem ti.« Krenila je proti gozdiču in se spustila v senci širokovejnate smreke na tla. Rudlib je sedel k njej. V drevju je rahlo šumelo, nad prodom se je svetlo žarilo sonce in kakor dragulji so se iskriale kaplje na razprostrtem platnu. Edelrota je začela pripovedovati. A komaj je omenila Rekindo ime, je stisnil Rudlib pesti. »Ta torej je kriva! Njegove oči so se zabiskale proti Falkenštajnu.« Vedno oni tam gor! Zdaj stari, potem zopet mladi! Kjer vzkali gorje, kdo ga je zasejal? Ti tu zgoraj!«

Pomirljivo mu je položila Rotica roko na laket. »Ne smeš se jeziti na Reko! Rada me ima!« In je pripovedovala dalje. Z debelimi očmi je poslušal Rudlib in strmel tja po tihi vodi. Tedaj je izmed ločja ob Tresovem otoku priplul enodebelnik, prihajajoč z odprtega jezera. Veslal je Viho in pred hlapcem na klopi je sedela v svetli obleki Reka; obraz in okoli ramen se prelivalo čisto kodre ji je senčil siv, širokokrajen klobuk. Rudlib je skočil kvišku, stisnil pesti in temno pogledal, »Mar mora biti ta že zopet tu?«

»Od jutra je že zunaj na odprtem jezeru,« je zašepetala deklica. »Iskala je svoja kragulja. Ali vidiš, če ju je našla?«

»Da bi le krnila!«

»Pojdi vendar! Kako moreš tako govoriti! Kaj moreta ptiča zato...«

Tedaj je zadonel čez vodo sem glas Vrečmanova hčere: »Rotica!«

»Reka!« je zavpila Edelrota in stekla na obrežje. S temnim obrazom je stal Rudlib. »Vedno mora priti kaj vmes, ko bi se hotel pogovoriti z Rotico!« Malo je še čakal; ko je pa videl, kako je stopila Rotica k enodebelniku, da bi pomagala Vrečmanki stopiti iz čolna, je pograbil kljukačo in izginil v gozd.

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Češajce. Dne 20. aprila nam je veliki zvon naznanil žalostno novico, da je naša fara zopet osirotela. Smrt nam je ugrabila našega dragega gospoda župnika. V trenutku se je raznesla ta žalostna vest po fari. V nedeljo, 18. aprila so še s težavo opravili službo božjo, popoldne so jih odpeljali v bolnišnico, kjer je pa še čez dva dni nastopila smrt. Vsem je hudo za dobrim gospodom. Pogreba v Ljubljani se je udeležilo tudi nekaj naših faranov. Rajnemu gospodu bodi Bog bogat plačnik za vse, kar nam je dobrega storil.

Limbarska gora pri Moravčah. Kakor vsako leto, bo tudi letos na Binkoštno praznike, pri svetem Valentinu na Limbarski gori, romarski shod. V nedeljo popoldne bodo večernice, v ponedeljek zjutraj maše ob ½5, ¾6 in ob 10. Tudi za spoved bo dovolj spovednikov oha dneva na razpolago. Ker je Limbarska gora jako lepa razgledna točka in prav lahko dostopna od vseh strani, bodisi iz Moravč, Krašnje, Blagovice ali Peč, se vsi častilci sv. Valentina in dobromisleči romarji, vljudo vabijo.

Podzemelj. Pretekli četrtek se je v vasi Grm pri Podzemlju zgodila tragična žaloigra. Jože Bajuk, ki živi zadnja leta v Selih pri Semiču je prodal svoj pod v Grmu, čeprav so mu to branili oče prevzikan, mati in mladoletni bratje in sestre. Bajuk je znan kot nasilnež. Prišli so delavci in vozniki, da bi ta dan pod podrli in odpeljali. Z njimi je prišel tudi Jože Bajuk. Oče mu je branil podrte pod, ker ga je prodal za tako nizko ceno. S svojimi žulji ga je postavil pred 25 leti. Začne se pretep in sin navalja z nožem na očeta, nad 65 let starega. Sinu so priskočili na pomoč tudi nekateri delavci, ki jih je pripeljal s seboj. V nekaj sekundah je bil oče zaboden devetkrat, med temi sta dva vboda odprla pljuča. Sosedje niso mogli priti na pomoč, ker so z noži in sekirami mahali okrog. Še ko je bil oče ves v krvi in se opotekal proti hiši, je sin Jože skočil za njim, da ga bo še. Tedaj pa je mlajši sin Martin skočil pred brata Jožeta in ga med spopadom z nožem ranil po obrazu, tako,

da se je obrnil in tekel proti Podzemlju. Zdravnik je očeta obvezal in poslal v bolnico. Vsa okolica silno obsoja nečloveško ravnanje nasilneža nad ubogim starim očetom. — Nedavno smo pokopali mlado, 23 letno dekle, Marijo Dragoš iz Gribelj. Bila je pridna in močna opora doma svoji materi. Imela je lep pogreb. — V novomeški bolnišnici je umrla Ana Kambič iz Vranovič, šele 22 let stara. Matere ni bilo pri hiši več in je ona gospodinjila. Težko jo bodo pogrešali. — Umrla je v Okljuki 69 let stara Ana Kralj. — Iz Vranovič smo pokopali 77 let starega Matevža Petrovič in iz Gribelj ženo Milek Marijo. Naj vsi počivajo v miru!

Stanga. 24. aprila 1937 je v cvetoči starosti 26 let po dolgem trpljenju izdihnil svojo dušo zaveden katoliški fant Alojzij Smrekar iz Stangarskih Poljan 2.

bolehal za kronično malarijo, kateri se je nazadnje pridružila še tuberkuloza in ga spravila v tako zgodnji grob. Bil je zelo marljiv član cerkvenega pevskega in društvenega tamburaškega zbora. Z veliko poštrevnostjo se je kljub dolgi in slabi poti pridno udeleževal vseh pevskih in tamburaških vaj in nastopov in ga bomo zato zelo pogrešali. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala gasilska četa, katere član je bil in velika množica župljanov. Cerkevni mešani pevski zbor mu je zapel v slovo tri ganljive žalostinke. Na pokopališču se je poslovil od njega z lepim govorom njegov tovariš Janko Skubic, dekleta pa so zasula njegov grob z venci. Naj dobro njegovo mamo, ki mu je tako skrbno stregla v njegovi dolgotrajni bolezni, pa mu ni mogla oteži življenja, tolaži Bog v tej njeni veliki žalosti.

Prežganje. Nekaj širokoustnežev troši po fari in občini o stranki JRZ tole: »Kaj imate sedaj od

JRZ in koliko ste na boljšem? Prav nič vam JRZ ne da.« Jaz pa, ki te vrtice pišem, naj pa odgovorim, koliko smo v trebeljski občini na boljšem, kar je pošten režim na vladi: Na posredovanju JRZ smo prejeli okrog 100.000 Din v protimletu. Od te vsote je bilo nekaj v denarju, nekaj v živilih, pa tudi nekateri prejšnje so bile na porođanje JRZ ugodno rešene in je bilo s tem mnogo tisoč dinarjev prihranjenih. Sedaj pa vprašamo, kaj smo od prejšnjega režima prejeli? Odgovor: Nekaj guilo koruze in kot »zapuščinca« JNS še nekaj čez 100.000 Din dolga na občini. — Pred kratkim smo prejeli iz banovine siromašnim v pomoč 9000 Din. Ta denar naj bi se odslužil pri delu v občinskih potih. In se še v ta namen gradi občinska cesta iz Prežganja v »Međunarčev gradben.« Še to naj povemo: čuje se, da so na Prežganju neki »stujci« s prilikom »Talanja«. Mi pa povemo, da na Prežganju tistih »stujcev« Taljanov ni. Pa pa je na Prežganju odlična slovenska hiša: trgovina in gostilna De Cerco, ki jo vsem priporočamo. — »Domoljub« radi čitamo in komaj čakamo naslednje, da prejmemo zopet novo številko.

Raka pri Krškem. Grob je zagnal minarja Martina Antimer iz Ardra. Nekaj mesecev po smrti svoje žene je tudi on odšel za njo v boljše življenje. Naj mu bo zemljaka lahka! — Minuli trtek zgodaj zjutraj je marsikoga vrgel iz postelje precej močan potresni sunk. — Zakrakovci so pa letos še prav posebno reveži. Zopet so imeli svoja polja pod vodo, kar povzroča marsikomu škodo in skrb. — Smolinski jezero, o katerem je Domoljub že poročal, postaja sloveč. Tudi iz oddaljenih krajev ga prihajajo gledat izletniki.

Krmeč—St. Janč. Ze delj časa se je tukaj nekaj meškalo, ki pa ne bo preveč dobro dišalo. Pregovor pravi: Boljše je kovača v žepu držati, kakor pa jurja med trjem iekali. — Z mezinim gibanjem smo sedaj dobili kolektivno pogodbo, da bomo razmere boljše, nam bo še bodočnost pokazala. — Približuje se prošnji teden. Procesi se za odvrnitev hude ure. Tudi nam rudarjem je treba prositi, da bi Bog odvrnil šibe žene, sotravci in hude volje.

Notranje gorice. — Naša duhovnika je dobila novega dušnega pastirja v osebi g. svetnika Mihečiča. Nad 30 let je pastiral v Zaplani in šelimo, da bi tudi jesen svojega življenja preživel med nami v zadovoljstvu. — Voda in deževje povzročata škodo na polju in delo nam znosita Bog daj lepo vreme! — Nekaj razburjenja je povzročila

Reka se je izkrcala, opirajoč se na Rotico. »Kraguljev ne vidim. Ali ju nisi mogla več najti?« »Ne. Vse iskanje in klicanje je bilo zaman.« Reka si je snela klobuk in stresla kodre v zatilnik. »Nista se zaletela v hosto, sicer bi me morala slišati. Labud se je gotovo potopil, in je kragulja, ki sta mu visela na vratu, potegnil s seboj in se je zagrizel v dno.« Rotica je odkimala s svojo drobno glavico in zašepetala: »Spremenil se je v zraki! Le verjemi!« »Noričica!« se je nasmehnila Reka in z rahlo roko pogladila Rotico po lasih.

Edelrota se je ozrla za fantom. »Kje pa je?« je zajeceljala in gledala na vse strani. Nikjer ga ni uzrla; toda zapazila je nekoga drugega, svojega brata. Tudi Reka ga je bila že ujela z očmi; vroča rdečica ji je zaplamlata čez lica in hlastno se je obrnila, da bi stopila v enodebelnik po operjenca, s katerim je bila mamila k sebi kragulja. Zigenot je prihajal od Ahe, z mahajočo protico čez ramo, z lagvičom na hrbtu. Njegov obraz je bil blede in nekaj tujega se mu je zrcalilo v očeh. Viho, ki je prihajal z obrežja in vlekval za seboj dolgo veslo, mu je pokimal in zadovoljno se mrdajoč pripril oči — škodoželjno veselje zaradi Reke izgube so je smejalo iz njih.

Zigenot ni razumel te neme govorice in je obstal. Tedaj je pritekla k njemu sestra: »Pomislí, kraguljev ni več našel!«

»Škoda za ptiča!« je dejal ribič, ne da bi se ozrl na Reko. »Bila sta dobro uvajona.«

Tako trpko je zvenel njegov glas, da ga je Rotica zavzeto pogledala. Kar je zapazila na bratovi kapl čuden okras: poleg labodjega peresa je bila v vidrovko zadržana tanka puščica z zakrivljeno konico, tako kakor se zatika dolgoštebelna cvetlica za trak. »Kaj pa nosiš tu na kapi?«

Zigenot si je prislonil protico na ramo, snel čepico in izdrl iz nje strelco.

Z naglimi koraki je prišla bliže Reka. »Kaj naj pomeni ta puščica?«

Ribič je počasi dvignil svoje resne oči. »Zakaj sprašuješ?«

»Ker je puščica iz Heninkovega tulca.«

»Iz Heninkovega tulca?« je polglasno ponovil Zigenot.

»Poznam jo po perjenju. Odkod imaš puščico?«

Zigenot je hotel odgovoriti; tedaj se je ozrl v sestro in pogledal nato proti hiši. »Ali ne slišiš. Rotica? Mati so se zasmejali.«

»Mati? Nič nisem slišala.«

»Pač, pač! Le pojdi!«

Edelrota je začudeno zmajala z glavico, vendar je stekla v ograd in po griču navkreber.

Vprašujoče je pogledala Reka ribiča. »Zakaj pošiljaš sestro proč?«

»Ker ji ni treba slišati, odkod imam puščico tvojega brata.«

»Ne umem te. Kje si našel puščico?«

»Našel?« Nasmeh se je utrnil okoli Zigenotovih ustnic. »Seveda... včasí kaj najdemo, ne da bi iskali. Na, vzemi puščico in jo vrni svojemu bratu Heninku.« Z vročim pogledom zroč na Reko, ji je dal operjeni trat v roko. »Pod Lokijevem kamnom sem stal ob Ahi in lovil, tedaj mi je zabrnala puščica od zadaj mimo vratu, da so me peresa že posnela, in se švistnila pred mano v vodo in se zadela na kamen. Tako sem jo našel.«

Vsa barva je izginila z Rekinih lic. »Grdo naključje,« je rekla z omahujočim glasom. »Henink je gotovo streljal na kakšno jerebico... pa je puščica izgrešila in švistnila med drevjem naprej.«

elektrike se suši, pompa, streže, pere in sni. Gospodinja, pravijo, ni več sušnja svojega gospodinjstva. V kleti je aparat, ki uravnava toploto v hiši na željo. Za vsako udobnost v hiši zadostuje samo, da pritisneš na gumb in že ti je postreženo. Hiša je seve zelo draga, vendar upajo njeni graditelji, da jo še pocenijo in uvedejo v vseh modernih mestih.

Ljubernost. Ona: »Zakaj si vselej pri oknu, kadar pojem?« — On: »Nočem, da bi ljudje mislili, da te tepem!« Zveza narodov poroča, da so razne države leta 1934 izdale za 500 milijonov dolarjev več za povečanje svojih armad nego leta 1933. Rusija je dandanes najbolj oborožena sila, broječa nad en milijon vojakov.

Moški ne smejo delati v majhni azijski republiki Azerbejdžan. Ta republika nima ne gospodarstva in ne pozna črk. Pri ljudeh te ljudne republike velja napisana postava, da moški ne smejo delati. Vse dan polegajo pod orehovem drevjem, in ne pozna ne razgledajo v nebo in razmišljajo o modrosti svojih očetov. Delo pripada

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kako je drugod

VI. Belgijska mladinska kmečka zveza.

Kakor obstojajo za druge panoge delovanja kmečke zveze poseben odsek, tako ima pri osrednji organizaciji (centrali) tudi mladinska kmečka zveza svoj poseben odsek s kratko B. J. B. (t. j. Boerenjeugbond). Vodi ga E. H. Engelen, s katerim sva se o organizaciji kmečke mladine mnogo razgovarjala in mi je povedal, marsikaj poučnega izkušenj, ki si jih je na svojem mestu pridobil. Seveda v odseku ni sam, marveč ima vrsto sodelavcev, ki pod njegovim vodstvom uravnavajo vse delo kmečke mladine obeh spolov. Za vsako delovno razdobje, ki traja od oktobra prejšnjega do konca septembra prihodnjega leta, se v centrali izdelata namenska načrta in preskrbi vsaj potrebni pripomočki, da z njimi more mladina po kmetih načrt tudi v podrobnosti in točno izvršiti. Zato izdaja mladinska kmečka zveza za vsako zimo eno ali celo več knjižic (oz. brošur), v katerih je izčrpno obdelana stvarila za delo v društvi kmečke mladine po deželi. S temi pripomočki je dana pobuda v roke mladine same, da ona iz svojih moči in zmožnosti aktivno dela za svojo izobrazbo in napredek v vseh smereh.

Aktivno udeleževanje je posebej in izrečno naglašeno.

Pri mladini je posvečena prva skrb močni verski zavesti. Nobene prilike ne opustijo, kjer je mogoče tudi v javnosti pokazati, da je mladina belg. kmečke zveze verako zavedna in odločna. Pa tudi v notranjem delu je to načelo vedno vodilo. Vsako zborovanje, vsak večer, namenjen izobrazbi ali zabavi, se prične z molitvijo in kratkim verskim predgovorjem. Prav tako tudi javna zborovanja. Prirejajo se velike svečanosti stanovskega in hkrati verskega značaja, pri katerih nastopa mladina v svojih društvenih uniformah in s svojimi zastavami. Društvene uniforme bodisi za fantje ali dekleta so čisto preproste, stanu primerne, a zato pogled na dolge vrste enakolebno oblečenih kmečkih fantov in deklet ni nič manj vzpodbuden in navduševalen. Praproci posameznih krajevnih mlad. kmečkih zvez so po obliki vsi enaki, imajo pa različne barve, kar je slikovito, zlasti, kadar se zberejo v skupino.

Kakor za versko, se briga mlad. kmečka zveza tudi za narodno vzgojo kmečkega naraščaja. Temu namenu služijo že imenovane večerne šole, razne slavnosti, pa tudi podrobno delo v posrednih društvi. Znano je, da so bili belgijski flandci do pred

tivljenjski poti obilo blagoslova! — Drugi prijatelji dogodek te nedelje pa je bilo gostovanje igralcev trojiškega kat. izobraž. društva z lepo igro »Pri Hranstovih«. Igralci so svoje vloge izborna rešili ter želi obilno pohvalo in priznanje.

Sostro. Prosvetno društvo iz Sostre je priredilo 25. aprila v društvenem domu na Prežganju igri »Kakršni gospod tak sluga« in krasno dramo iz svetov. vojne »Stilmonski župan«. Igrali zaslužita priznanje, ker so jih sestrski igralci res dobro podali. Toda ne maram se spuščati v kritiko posameznih priporov, dobro pa je, da izveste, kako so se izražali igralci po končani predstavi. Izražali so se zelo spoštljivo o g. županu, ker jim je del tako zelo na srce, ter pokazali velike simpatije ter razumevanje sosednjemu bratinskemu društvu. Izražali so se, da jih zelo boli, ker je ne preveč lep utis na nje napravila gostilna, katera je imela ves čas predstave muziko s pianom. Če bi bilo to kje drugje, bi se ne čutili. Da pa se je zgodilo to v tej hiši, je pa le treba pribiti, ker kaj takega nismo pričakovali. Opazovalec.

DOBRO ČTIVO

k »Vigred«, ženski list, izhaja mesečno na 40 straneh in etane za celo leto samo 25 Din. — Na razpolago so še vse letošnje številke. — Naroča se pri upravi »Vigreda«, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

k Naš panj (A.-Z. panj). Opis in praktičen navod, kako čebelarimo v njem, pojasnjeno s 107 slikami med besedilom. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidaršič, Ljubljana 1923. 134 strani. Cena nezvezni knjigi 35 dinarjev, vezani 40 dinarjev. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. — Ta knjiga opisuje pred vsem panj, ki so ga naši izkušeni čebelarji trčili na kratko A.-Z. panj. Ta so navedene in našteje vse izkušnje, ki so se dosegle po tem načinu čebelarjenja. Predvsem je govor o čebelarjenju na med in je tudi ves način čebelarstva in panj sam urejen za ta namen. Zato govorimo ne bo pogrešno, ako se naši čebelarji držijo izkustev in praktičnih navodil te knjige. Naj navedemo le vsebino te knjige, pa bomo takoj spoznali obseg novodobnega čebelarstva: Bistvo Gerstungove teorije, Albertjev linovni panj, orodje, stroji in druge priprave, kako opravljamo razna dela v panju, Vzgoja matice, Praznanje na paljo, Čebelnjak, Pridobivanje medu itd. Priporočamo.

NOVI GROBOVI

d Za vas je boljše, da Jaz grem... V Vojniku je umrla Balbina Wittenbachova. — V Radečah je dobojeval življenja boj mesar in posestnik Franc Kukac. — V Gaweinstalu na Nižje Avstrijskem je odšel h Gospodu po večno plačilo dr. p. Konstantin Vidmar, doma iz Loga pri Poljanah nad Skofjo Loko. — V Dol. Logatcu je zapustila solzno dolino Fani Kunc roj. Bajc. — V Radovljici je odšla med nebeske krilatec Jana Lerhova. — V Sevnici ob Savi je na veke zatisnila oči Jera Medvešek. — V Dupljah na Gorenjskem je zaspal v Go-

spodu tamošnji župnik g. Josip Vrankar. — Na Pobrežju pri Mariboru so dliji v grob premikalnega nadziralca v p. Jerneja Lenarčiča. — V Ljubljani so umrli: insp. drž. žel. v p. Alojzij Knafelc, višji uradnik Viktor Fritsch, polkovnik v p. Ivan Rojnik, strojni mojster v p. Jakob Ravnik, hišni posestnik in trgovec s semeni Josip Urbanič, otročka vrtnarica Ivanka Avbelj in ravnatelj drž. konservatorija Matjaž Hubad. Naj počivajo v miru!

d V Travniku je umrl pater Grahli, član Družbe Jezusove. V to družbo je vstopil že po svetovni vojni kot sodnik in bivši stolnik.

W Hauff - I. O.

Pravljice

Bilo je lepo pomladno jutro, ko so se vsi trije bratje s treh gradov skoraj isti trenutek tamkaj setali. »Na, glej!« vzklikle naviti kljuke, »ta je pa res dobra; jaz sem odjezdil s Kljukovca točno ob sedmih.«

»Jaz tudi.« — »jaz tudi.« odgovorita brata s Jelenjaka in Strmola.

»No, potem pa mora ležati ta ribnik tukaj ravno v sredi.« nadaljuje kljukec. »Lepa voda to.«

»Da, in vprav zato sem vaju semkaj povabil. Vem, da sta vidva oba velika prijatelja rib in čeprav tudi jaz včasih rad vrhem trnek, ima ribnik vendar dovolj rib za tri gradove in na njegovih bregovih zadosti prostora za nas tri, tudi če bi prišli vsi obenem ribariti. Zato hočem od danes naprej, da je ta voda skupna last nas treh, in vsak izmed vaju naj ima enake pravice do nje kakor jaz.«

»Kako je vendar gospod brat milostljiv,« se oglasi naviti kljukec z zaničljivim posmehom. »daje nama resnično šest orlov vode in nekaj stotin ribice! No — in kaj bova morala midva za to dati? Kajti zastonj je samo smrt!«

»Zastonj ga bosta imela,« pravi Kuno, »ah, saj bi samo rad vaju včasih videl pri tem ribniku in z vama govoril. Saj smo vendarle enega očeta sinovi!«

»Ne!« odvrne oni s Kljukovca, »to že ne gre, nič ni bolj nespametno kakor v družbi ribariti, ko vedno drug drugemu prežene ribe. Če bi pa določili dneve, da bi recimo v ponedeljek in četrtek ribarili ti, Kuno, v torek in petek Volk, v sredo in soboto jaz — bi mi bilo všeč.«

»Meni pa še v tem primeru ne,« vzklikle mrki Volk. »Podarjenega ne maram imeti ničesar in nočem tudi z nikomur deliti. Ti imaš prav, Kuno, da nama ponujaš ribnik, kajti vsi trije imamo prav za prav enak delež na njem, pa kockajmo zanj, kdo naj ga ima v bodoče; če bom jaz srečnejši kot vidva, lahko vselej pri meni povprašata, ali smeta ribariti.«

»Jaz ne kockam nikoli,« odvrne Kuno, žalosten zaradi zakrknjenosti svojih bratov.

»Seveda,« se smeje navihani kljukec, »ko je pa gospod brat tako pobožen in bogaboječ in smatra kockanje za smrten greh. A jaz vama predlagam nekaj drugega, česar se ne bi bilo treba sramovati niti najpobožnejšemu samotarju. Prinesimo ribiške vrvice in trake in lovimo, dokler ne bije zvon na Strmolu poldne, kdor v tem času nalovi največ rib, temu naj pripade ribnik.«

»Prav za prav sem neumen,« pravi Kuno, »da se še borim za to, kar mi po pravici pripada kot dedičina. A da bosta videla, da sem mislil z delitvijo resno, grem po svoje ribiško orodje.«

Jezdili so domov, vsak na svoj grad. Dvoječka sta v vsej naglici razposlala svoje služabnike, dala pri vzdigniti vse stare kamne, da bi našla črvov za vabo ribam v ribniku, Kuno pa je vzel svoje navadno ribiško orodje in vabo, ki se jo je bil nekoč naučil pripravljati pri Poljančevki, in je bil prvi zopet na svojem mestu. In ko sta oba dvoječka prišla, jima je pustil, da sta si izbrala najboljši in najprimernejši mesti in je potem sam vrgel trnek v vodo. In bilo je, kakor bi bile ribe v njem spoznale gospoda tega ribnika. Celi vlaki krapov in ščuk so se približali in mrgoleli okoli njegovih trnkov. Najstarejše in največje so odrivalo male, vsak trenutek je potegnil eno iz

RAZNO

Če bi bil alon tako počen kakor je miš, bi moral dnevno 10 ton krme poštiti, z ozirom na njegovo velikost in težo; tako je pa alon zadovoljen, če dobi samo 100 funtov krme na dan.

Tekom sedanjih pet let je pri treh večjih ameriških zrakoplovnih družbah zaposlilo okrog 15 tisoč mladih žensk za službo kot streljajke v aeroplanih; svedra vsak niso mogli zaposliti.

Julij, sedmi mesec našega koledarja, je dobil ime po prvem rimskem cesarju Julij Cezarju, katerega je njegov oče prijatelj Brutus leta 44 po Kr. z. zabol. Koledar s 10 meseci je postavil Cezar; cesar Numa ga je kasneje predelal in dodal še dva meseca zraven.

Z drevesom se žali. Iz indijske Kalkute poročajo sleden zanimivost: Med Indijci živi prazna vera, da je vsaka črna, ki poroči dvakratnega vdovca, obsojena v čimprejšnjo smrt. Praznoverni indijski vdovci pa obidejo to čudno vero s tem, da se v tretje ženijo s plačanimi, ki jih takoj po

kratiki vidno zapostavljeni v svoji državi, čeprav so po številu prebivalstva v večini. Nenačnost z Valonci se še sedaj čuti zlasti v belgijskem glavnem mestu Bruslju, ki leži kot otok v čisto flamsko naseljeni pokrajini, a je izgrazito valonski. Flamski so se trdo bojevali za svoje narodne pravice, zlasti za jezikovno enakopravnost, ki so jo tudi dosegli. V tej borbi tudi kmečka zveza ni stala ob strani. Zanimivo je, da je iz boja kmečke zveze za flamske jezikovne pravice zrastle bruseljska radijska oddaja postaja, ki jo je na svoje stroške zgradila kmečka zveza, da zagotovi flamsčin: tudi v radiofoniji enakopravnost. Ko jo je pozneje odstopila državi, je stavila pogoj, da se pogodbruo zajamči v oddajah flamsčini enakopravnost.

Čeprav pa kmečka zveza z vsemi močmi neguje in ščiti narodno zavest kmečkega ljudstva in ji gre v tem oziru zasluga za marsikak uspeh, se vendar strankarsko-političnega udejstvovanja skrbno ogiba. Ponovno so mi zatrjevali, da je načelo nevnešavanja v strankarsko politiko pri kmečkih zvezah med najvažnejšimi osnovami njenega programa. In vendar so na drugi strani povdarjali, kako odločilen vpliv ima njihova organizacija kljub temu na javno življenje. Pravijo, da je ta vpliv večji, kakor če bi služili za pripravo kakšnih političnih strank. Javno je, da pri volitvah podpira stranko, ki upošteva njen svetovni nazor in njene cilje. Njena dragocena, organizirana moč je kakor rezerva, ki v boju ne posega, pa vendar vzbuja strah pri nasprotnikih, ki jo vidijo v ozadju.

Šmarnice na polju

Na polju med vasmi
ni bilo znamenje stoji;
krilatec zbor ob svitu dneva
Kraljica cvetk v pozdrav prepeva.

Pred Njo se mlado polje zgrinja,
sree mi z upanjem prešinja;
grmicek vsak, odet v zelenje,
opravlja šmarnično češčenje,
in blesti migljajo v rosi.
Pred Njenim kipom duša prosi:

»Marija, čuvaj majski kras,
Ti blagoslovi žitni klas;
obvaruj cvet, ohrani sad,
zaman naj ne cveti pomlad«

Limbarski.

»poroki« posekajo in nato kot trikratni vdovci hitijo v četrti zakonski jarem. Drevesa so v tamonjih pokrajinah redka in jih zato radi uvažajo iz drugih krajev, obstojajo celo trgovine, ki se bavijo s tem nekoliko čudnim posredovanjem »stretitje« žen in delajo z njimi prav dobre kupcije.

V londonskem muzeju hranijo sliko, narejeno po lesorezu, ki predstavlja rudarja pri delu s krampom, dolgim diletom in kladivom v roki. Slika je bila narejena začetkom sedmega stoletja.

Kitajci imajo navado, da pri gotovih svečano-stih in obletnicah žgejo in topijo zlato peno, zaradi česar se na leto uniči za en milijon dolarjev vrednosti zlata.

40 narodov v eni hiši. V večnem mestu Rimu stoji preprosta, meščanom le malo poznana hiša »40 narodov«. V njej se izza tri stoletij vzgajajo vedno novi borci za najlepši cilj katoliške cerkve: »da bo svet ena sama čreda in en sam pastir«. Celih deset let se vzgajajo za vzvišeno nalogo in nato pohitijo med svoja ljudstva, da jim pripovedujejo božjo blagovest. Le redko se

Kako je pri nas

Dopis iz Dobrovlja pri Nazaretu.

Rea je kriza zadela skoraj vse stanove, a najhuje je udarila kmeta. Vzemimo samo letošnjo pomlad. Kmet je brez moči proti vremenskim katastrofom, ki ga zadevajo iz dneva v dan. Ozmimo je letošnja mila zima pustila, uničila pa jo je mokra pomlad. Skoraj vso ozimino bo treba preorati. Zaradi lanske toče pa je bil pridelek tako slab, da za ponovno seme ni nič ostalo; zlasti jarega žita ni. Ali naj ostanejo naša polja neposejana?

Edini up nam je les in živinoreja. Toda, to je zelo malo. Kljub stoodstotnemu dvigu cen v zadnjem letu, je danes cena živine v primeri z industrijskimi izdelki še vedno trikrat nižja, kot je bila v dobrih letih pred vojno. Ravno ista je s cenami lesa. To je naša največja rana, zaradi katere kmet kljub delnemu izboljšanju ne more na zeleno vejo.

Pred vojno so bile cene vsega, kar je kmet prodajal v primernem razmerju s cenami blaga, ki ga je kmet kupoval. Gozd, veselje in ponos slovenskega kmeta, je bil vedno poln in cel. Le toliko je iz njega prodajal, da se ni delala škoda, pa je bil vedno denar pri hiši. V nesreči pa je bil gozd kmetu trdna rezerva, a pomočjo katere je prebrodil hude dni. Kot zasmeš ališči danes kmet bodrila, naj varuje svoj gozd. Kakor da bi kmet ne ljubil svojega gozda! Varujte kmeta pred propadom, pa bo kmet rad varoval gozdove pred uničenjem. Le skrajna stiska je kmeta prisilila do prekomernega izsekavanja. Gola rebra naših gričev, ki so nastala zadnja leta, so najzgovornejši dokaz, kam jadra naš kmeti v revščino, kakršne ne pomni.

Posebno poglavje so davki. Zemljiški davek reo ni visok. Dolga vrsta doklad pa davke zviša na neznosno višino. Hudo breme so razne trošarine: na petroleje, sol, vžigalice, sladkor itd. Pri teh stvarih, ki jih nujno potrebuje vsakdo, plača v splošnem ubogi kmet ravno toliko davka, kot magnat in milijonar. Toda, davke, čeprav so visoki, bi končno z veseljem plačevali, če bi vedeli, da gredo nam v prid. Tako pa v proračunih vidimo milijardne postavke dohodkov, Slovenija pa od njih dobi tako malo, da za zanje celo beseda drobtinica preveč. Vse gre v žrelo centralizma, ki ja bil vpeljan v našo državo z glasovi slovenskih »kmetov«.

Naloga naših Kmečkih zvez je, da potem svoje centrale iz dneva v dan opozarjajo merodajne

činitelje, kaj so ti dolžni slovenskemu kmetu. Po drugih državah so se oblasti že davno zavedle svojih dolžnosti do kmeta, zakaj bi se pri nas ne? Sama Kmečka zveza pa ne bo vsega dosegla. Postave se delajo v parlamentu in zanje glasujejo poslanci. Naš kmet želi skorajšnjih svobodnih parlamentarnih volitev, kjer bo zbral za svoje zastopnike ljudi, ki jim zaupa. Sedanja parlamentarna delegacija je bila »izvoljena« proti volji in ob abetincenci velike večine našega naroda, zato tudi ne uživa zaupanja. Posebno v našem okraju imamo smolo »poslance«. V renici smo radovedni, kaj delajo za devet tisočakov na mesec. Ljudstvo so poznali le par tednov pred volitvami. Tedaj je eden delil škofove gozdove, drugi gradil ceste in telefon, tretji obhujljal železnico tako živo, da smo mislili, da jo bo kamaški vlak na dan volitev kar peš primahal čez brbe v našo dolino in še dalje. Če bi se g. poslanci in kandidati danes potrudili med svoje »volilce« bi od vseh obljub ne videli drugega, kot žalostna razdejavanja naše neuregularne Savinje... Bog nas varuj v bodoče takih zastopnikov slovenskega kmeta!

Vnebohod

Odpira se zlata zavesa,
odgrinja jo čudežna moč.
Zveličar odhaja v nebesa,
odkoder bo prišel nekoč...

Opravi! Je delo rešenja,
odrešen je človek-trpin;
izpraznil je čašo trpljenja,
svoj križ nam je dal za spomin

V Getzémani cvetje poganja
iz kapljice Njegove krvi,
nebo se nad Jordanom sklanja,
ki danes skrivnostno šumi...

Uprto v neskončne daljave
oko mi je z Olske gore. —
Pozdravljene rajske višave!
Po njih hrepeni mi sree.

Odstrta je zlata zavesa,
Zveličar odšel je v nebo. —
S Kalvarije pot gre v nebesa,
naš dom je nad Olsko goro.

Limbarski.

vode in kadar je vrget svoje trnke zopet v vodo, jih je že dvajset, trideset odpiralo gobčke, da bi ugriznile v ostri kaveljček. Še dve uri ni trajalo, pa so bila tla okoli njega polna najlepših rib. Tedaj je nehal ribariti in je šel k bratoma, da bi videl, kako se njima lov obnaša. Naviti kljukec je imel majhnega krapa in dva borna klina. Volk pa tri mreže in dva majhna piškurja in oba sta gledala žalostno v ribnik, kajti s svojega prostora sta lahko prav dobro videla velikansko množico rib, ki jih je bil ujel Kuno. Ko je prišel Kuno do svojega brata Volka, je le-ta na pol srdit skočil kvišku, raztrgal ribiško vrvico, zlomil palico na kose in jih vrget v ribnik. »Po mojem naj bi bilo tisoč kaveljnov, ki jih vržem v vodo, namesto enega in na vsakem naj bi capljala ena teh kreatur!« je vzkliknil. »A tu ni vse v redu, sleparija je vmes in čarovnija; kajti kako bi sicer ti, neumni Kuno, ujel več rib v eni uri, kakor jaz v celem letu?«

»Da, da, zdaj se spominjam,« je nadaljeval naviti kljukec; »pri Poljančevki, ničvredni čarovnici, se je učil ribarjenja in midva sva bila tepca, da sva z njim ribarila, saj bo itak kmalu čarovniški mojster.«

»Vidva malopridneža,« odvrne Kuno nejevoljno. »To jutro sem imel zadosti časa, da sem spoznal vajino lakomnost, vajino nesramnost in vajino surovost. Pojdita zdaj in ne pridita nikoli več semkaj in verjemita, da bi bilo za vajini duši boljše, ko bi bila le na pol tako pobožna in dobra, kakor je ona žena, ki jo vidva zmerjata s čarovnico.«

»Ne, prava čarovnica ni!« je dejal kljukec zasmehljivo se režeč. »Take ženske znajo vedeževati, a Poljančevka umé to tako malo, kakor gos, da bi postala labud. Saj je dejala očetu, da se bo od njegove dediščine lahko kupil doberšen del za dirjača, to se pravi,

da bo prišel popolnoma na nič; in vendar mu je ob njegovi smrti pripadalo vse, kolikor se da videti s strmojske strehe! Pojdi, pojdi, Poljančevka ni nič drugega kakor neumna, stara babura in ti trapasti Kuno!«

S temi besedami se je kljukec urno oddaljil, zakaj bal se je močne roke bratove; Volk mu je sledil in pri tem klet, kakor se je bil naučil od svojega očeta.

Globoko užaljen je šel Kuno domov, kajti uvidel je, da mu brata nikakor nočeta biti dobra. Tudi so mu šle njune trde besede tako do srca, da je drugi dan hudo zbolel in le tolažba častitega očeta Jožefa in krepke kapljice Poljančevkine so ga rešile smrti.

Ko sta pa njegova brata izvedela, da je njun brat Kuno težko bolan, sta se veselo gostila in ko jima je vino stopilo v glavo, sta se dogovorila, da kadar neumni Kuno umrje, naj tisti, ki to prvi izve, sproži vse topove, da naznani veselo vest drugemu, in kdor prvi ustreli, si sme vnaprej vzeti najboljši sod vina iz Kuno-ve kleti. Volk je imel odslej vedno svojega služabnika v bližini Jelenjaka na straži in naviti kljukec je celo podkupil z veliko vsoto nekega Kunovega služabnika, da bi mu hitro naznanil, kadar bo njegov gospod umiral.

Ta hlapec pa je bil svojemu blagemu in pobožnemu gospodu bolj vdan kakor hudobnemu grofu s Kljukovca. Vprašal je torej nekega večera Poljančevko sočutno, kako je z gospodom, in ko je ta dejala, da se počuti prav dobro, ji je pripovedoval načrt obeh bratov, da hočeta od veselja streljati ob smrti grofa Kuna. To je starko silno razjarilo. Takoj je šla to grof upovedati in ko ta ni hotel verjeti, da bi bila brata res tako breskarna, mu je svetovala, naj se sam prepriča in naj da razglasiti, da je mrtev, pa se bo kmalu slišalo, ali bodo s topovi streljali ali ne. Grof

P I S A N O P O L J E

Olje iz grozdja

V zadnji abesinsko-italijanski vojni so Italijani mleli peške iz grozdja, ki so jih doslej metali proč, ter iztisnili iz njih posebno dobro olje. Upoštevaajoč, da je Nemčija vinorodna država, so tudi Nemci sklenili, da bodo poslej peške izkoriščevali na podoben način. Strokovnjaki so izračunali, da bodo Nemci iz grozdnih pešk, ki jih doma pridclajo, lahko dobili več milijonov litrov grozdnega olja. V naravi je vse dragoceno, vse bi lahko uporabili v koristne svrhe, če bi — znali.

Strogost japonske cenzure

Filmski cenzorji na Japonskem so dobili navodila, da prepovedo vsak film, kjer nastopajo razbojniki, pa tudi filme, ki kažejo življenje v barih in drugih nočnih gostilnah in kavarnah. Cenzurirati morajo nespodobne ljubavne prizore. Tako Japonska varuje svojo mladino pred filmskim strupom, Evropa pa vse dopušča in tako zastruplja nedolžne duše. Lažje je zlo preprečiti, kakor iskati zdravila duši, polni nepravilnosti bolezni. Kaj pravite na vse to vi, starši, in kaj oblast?

V strelskem jarku je našel svojega očeta

Na vprašanje, katero je bilo najpomembnejše naključje v življenju nekega vojaka, je »Daily Mail« nekdo odgovoril:

Svoje matere nisem nikdar poznal, zgubil sem jo že ob rojstvu, oče pa se je izselil nekam v Kanado. Mene je prepustil stari materi, da me je ta vzgojila. Ko sem bil star 18 let, je izbruhnila

svetovna vojna in tudi jaz sem se moral odzvati pozivu ter se kaj kmalu znašel v strelskih jarkih. Ko sem se nekega dne po prvem naskoku zopet zatekel v neko duplino, sem tam našel starejšega vojaka, ki je pripadal nekemu kanadskemu polku. V strelskih jarkih si neznanci kaj hitro postanejo prijatelji in tako mi je tudi ta možakar kmalu pričel pripovedovati svojo življenjsko zgodbo. Bil je Anglež kot jaz, pred 18 leti mu je umrla žena in v svoji veliki nesroči se je izselil v Kanado, v domačem kraju pri svoji materi je pustil svojega edinega sina. Ko je dokončal svojo povest, je potegnil iz žepa fotografijo ter jo pokazal meni, rekoč: »To je slika moje pokojne žene na poročni dan«. Na moje nedopovedljivo presenečenje sem spoznal, da gledam pred seboj sliko svoje matere. Enako sliko je namreč imela doma tudi moja stara mati.

Našel sem svojega očeta — v strelskem jarku.

DROBTINE

Prah in higijena. Prah je zdravju škodljiv. To ni čudno, saj vsebuje poleg mineralnih sestavin, zdrobljenih kamnov in peska in po hoji in vožnji zdrobljenih organskih delcev, zlasti živalskih odpadkov, bacile vseh vrst, posebno bacile iz izmečkov jetičnikov. Prah vpliva po eni strani mehanično, po drugi kemično na sluznice in dihalja; nastajajo vnetja, ki delajo sluznice manj odporne zoper bakterije, ki so v prahu. Tuberkulozi in drugim boleznim so vrata na široko odprta. K sestnemu prahu prihaja še prah iz stanovanj, zakaj mnoge gospodinjice in služkinje so dovolj nemarne, da iztepavajo in iztresajo ta prah enostavno na ulico. Seveda pa prihaja ta prah v stanovanja večinoma s čevlji in zračenjem s ceste. Edini pravilni način za odstranitev prahu je izpiranje cest, pri čemer se prah z vodo odstrani v kanale. Najmanj med vsakim dežjem ali za njim bi morali mokre ceste pomesti. Nežadostna odstranitev prahu iz mest pomeni isto, kakor naraščanje bolezni dihal, posebno jetike in gripe. Mestne uprave ne bi smele dopuščati, da bi prebivalstvo propadalo zaradi prahu, posebno zdravniki bi morali vedno znova ponavljati, da gre štednja pri snazenju cest na račun zdravja.

pokrižala, ko pa sta videla, da ima še meso in kosti, je vzklilnil Volk: »Da bi te! Neumnost, mislil sem, da si umrl!«

»No, če danes ne, pa jutri,« je dejal kljukec, ki je strupeno gledal v brata kvišku.

Ta pa je rekel z grmečim glasom: »Od te ure naprej so vse sorodstvene vezi med nami pretrgane. Dobro sem slišal strele, ki sta jih oddala iz veselja nad mojo smrtjo; toda pazita se, tudi jaz imam tu na dvorišču pet ognjenih zmajev, ki sem jih dal vama na čast ostro nabasati. Glejta, da izgineta iz območja mojih krogel, sicer izvesta kako se na Jelenjaku strelja.« Nista si dala tega dvakrat reči, zakaj videla sta, da se ne šali; spodbodla sta torej svoja konja in kakor za stavo dirjala po gori navzdol, brat pa je dal za njima ustreliti, tako da jima je krogla frčala nad glavama in sta se oba obenem globoko in vlnudno priklonila; a hotel ju je le zastrašiti, ne raniti. »Zakaj pa si streljal?« je vprašal naviti kljukec nejevoljno. »Ti norec, jaz sem streljal le, ker sem tebe slišal.«

»Nasprotno, le vprašaj mater,« odvrne Volk. »Ti si bil, ki si prvi streljal in ti si nam naprtil to sramoto, mali jazbec.«

Kljukec mu ni ostal nobenega častnega naslova dolžan in ko sta prišla do ribnika, sta se obkladala med seboj še s kletvicami, ki sta jih podedovala po starem hudem vremenu s Strmola in se ločila v sovraštvu in zagrenjenosti.

Delavskega razreda ne bo dvignil ne komunizem, ne socializem, ne krščanski socializem. Dvignil ga bo le živ, celoten katoliški socialni nauk.

Zakaj zvezde migljajo? Še danes je razširjeno mnenje, da migljajo stalnice, premičnice pa ne. To je naziranje, ki so ga opazovanja že davno zavrgla. Kadar stalnice močno migljajo, migljajo gotovo tudi planeti, samo da je njih migljanje dosti mirnejše in ga prosto oko vselej ne opazi. Vešahi zvezde ob obzorju naravnost poskakujejo, migljanje planetov pa se kaže samo v spremembah svetlobne moči. Od kod ta pojav? V bistvu je soroden nemiru sončnih žarkov, ki se odbijajo z razgibane vode na strop ali steno. Gibanje zračnih plasti, njih medsebojno mešanje in pri tem nastajajoče različne lomne prilike so vzrok zvezdnega migljanja, ki se kaže v drhtečih gibih, v spremembah svetlobne moči in spremembah barve. Ta pojav ni brez pomena za naše življenje. Kadar zvezde močno migljajo, je to vzrok, da so višje zračne plasti zelo nemirne, temu nemiru pa sledijo vremenski preobrti. Natančno opazovanje zvezdnega migljanja bi nam v tem pogledu torej lahko rabilo za napovedovanje vremena.

Med vsemi živalmi je kit največji. Dorasel kit tehta toliko kakor 60 srednje težkih slonov.

»Hitra« razsodba. Moskovska »Izvestija« piše: Pred 14 leti je povila soproga Timošenko, delovodja čistilnice sladkorja v Čerkasih, sina. Mali je bolehal in oče je moral poskati do jiljo, neko Spirjagino. Sklenil je z njo pogodbo za deset mesecev. A do jilja je po šestih mesecih zapustila službo in se omožila. Timošenko ni vedel, kam s dojenčkom, in je tožil do jiljo pri okrajnem sodišču. Sodnik je zavrnil tožbo. Timošenko se je obrnil na vzkliceno sodišče v Voronežu in dokazoval, da mora do jilja spoštovati sklenjeno pogodbo. Več mesecev je zaman čakal na odgovor in na posled vzel drugo do jiljo. Leta so tekla. Timošenko-oče je pozabil na pravdo. Timošenko-sin je shodil, bil žogo z drugimi dečki, spretno kradel poleti lubenice sosedom, napravil maturo, sklenil, da bo postal letalec in zdaj sam dokaj spretno gradi

Živinorejci!

Z dodatkom D-vitaminskega preparata »Pek« in apnenega preparata »Osas« boste povečali dohodke pri živin, ker vam bo živina zdravo in našo dorajčala in se raje debelila. Krave vam bodo dajale več in mastnejše mleka. Okoristite se z napredkom znanosti. Obširna navodila in nasvete daje zastoj: KASTEL d. d., Zagreb 6, poštni predal 56.

je dal poklicati služabnika, ki ga je njegov brat podkupil, ga še enkrat o tem povpraševal in mu zapovedal, naj jezdi na Kljukovec in oznani njegov bližnji konec.

Ko je torej hlapec urno jezditel s Jelenjaka v dolino, ga je videl služabnik grofa Volka s Strmola, ustavil ga je in vprašal, kam tako naglo jezdi. »Oh,« je dejal le-ta, »moj ubogi gospod ne preživi tega večera, vsi so obupali nad njim.«

»Tako, toliko je torej ura bila?« vzkligne oni, teče k svojemu konju, se zavijti nanj in dirja tako urno proti Strmolu in po gori navzdol, da se mu je konj zgrudil pri vratih na tla; on sam pa je mogel le še zaklicati: »Grof Kuno umira!«, nato pa se je onešvestil. Pa so zagrneli topovi s Strmola, grof Volk se je s svojo materjo veselil dobrega sode vina in dedičine, ribnika, nakita in močnega odmeva svojih topov. Kar pa je imel za odmev, so bili topovi s Kljukavca in Volk je dejal smehljaje materi: »Torej je tudi Kljukec imel ogleduha in morala bova tudi vino deliti kakor ostalo dedščino.« Potem pa je zajahal konja, zakaj sumil je, da ga utegne naviti kljukec prehiteti in morda odnesti kake dragocenosti umrlega, preden pride on tja.

Ob ribniku sta se srečala oba brata; zardela sta drug pred drugim, ker sta oba hotela priti prva na Jelenjak. O Knu nista spregovorila niti besedice, ko sta skupaj nadaljevala svojo pot, pač pa sta se po bratovsko posvetovala, kako naj bo v bodoče in komu naj pripada Jelenjak. Ko pa sta jezila čez podvižni most na grajsko dvorišče, je gledal njun brat čvrst in zdrav skozi okno, oči pa so mu plamtele od jeze in nejevolje. Brata sta se zelo prestrašila, ko sta ga zagledala; prva sta mislila, da je njegov duh, in se

po vrnitvi v življenje vračajo »domov« kot duhovniki, častniki, obrtniki ali uradniki; redno jih je 240, 40 narodom pripadajo in četudi se ne razumejo več po jeziku, se čutijo brate po duhu. Samo 240 jih je v deseteletju in vendar upajo, da bodo nekoč privleli vseh 2000 milijonov ljudi v »hišo Očetovo«.

Sledeči predsed. Zdrženih držav so bili častniki ameriške armade in so se tudi udeležili raznih voja: Washington, Monroe, Jackson, Harrison, Tyler, Taylor, Buchanan, Lincoln, Pierce, Grant, Hayes, Garfield, A. Harrison, McKinley in T. Roosevelt.

Leta 1933 je bilo na Angleškem v rabi 2 milijona 133.000 telefonskih aparatov, ali 22 na vsakih 1000 prebivalcev; radio aparatov pa 5.220.000. V Angliji ima telefonsko in radio službo v oskrbi poštna urava.

Med Damaskom (Sirija) in Bagdadom (Irak) opravlja potniško prometno službo 65 čevljev dolgi moderni avtobusi s 18 kolesi. V njem se nahaja oddelek z jedilnico, tako tudi kopalnica za potnike.

Vsak mesec od 3.-10. teden ostankov

vohemega blaga za moške in ženske, delenov, kam-
brikov, oksfordov, puplinov, bele-riave kotenine itd.

Zelo znižane cene. Ugoden nakup.

Poleg vse modne manufakture, moško perilo, no-
gavice, kravate itd.; ženske flor-avilene nogavice,
svilene-ovratne rute itd.

Reklamne cene.

CROBATH, Kranj
(Pri Franceljnu)

brezmotorne enokrovnike. Minilo je 14 let, in pis-
monoša je nenadoma prinesel državljaniu odlok
oblastnega sodišča v Voronežu. Sodišče je priznalo
na temelju predložene službene pogodbe, da mora
državljanka Spirježina dojeti Timošenkina-sina še
štiri mesece pod pretnjo globe v korist delovne
borze.

Človeški kameleoni. Za kameleona označujemo
človeka, ki spreminja svoje prepričanje po danem
položju, ali kakor pravi tudi ljudski rek, »ki
obrača svoj plašč po vetruc. Da pa imamo med
ljudmi tudi takšne, ki se jim barva poedinih delov
bleta spreminja kakor pravim kameleonom, je
manj znano. Nekoliko primerov te vrste je nave-
del v neki razpravi dr. Bamber, zdravnik london-
ske vseučiliške bolnišnice. V nekem primeru je
šlo za moža, ki so mu lasje na desni strani glave
postali hipoma beli kot posledica rane v levem
delu možganov. Čudno je bilo pri tem, da so lasje
na ranjeni strani obdržali prvotno barvo. Posebne
nenavadne pa je bil primer mlade ženske, ki je
spreminjala barvo svojih las z vsako spremembo
svojega razpoloženja. To razpoloženje je bilo od
lahkega nerazpoloženja do bežavosti in vsako
spremembo je spreminjala druga barva. V prvem
položju so bili lasje zlatorumeni, v zadnjem pa
rumeni, trdi in suhi. V razburjenosti ji je glava
postala hipoma vsa bela.

Ali sme opica kaditi? Pariško sodišče je ob-
tvarovalo svojevrsten primer. Član društva za za-
ščito živali se je priključil nad nekim glumačem, ki
je je pred ljudmi kazal z opico na ta način, da
je sedel z njo za skupno mizo, ji ponudil vina in
na koncu še cigareto. Zdaj si morajo sodniki raz-
bijati glavo z vprašanjem, če sme opica kaditi ali
ne. Parižani z napetostjo čakajo, kaj poreče sodišče
v tej stvari.

Ze več tisoč let pred Kristusovim rojstvom so
se stari Germani brili

za spomladansko
zdravljenje

ZDRAVILNI
ČAJ
PLANINKA

Reg. br. 3002/32.

Čevlji
dobro ročno delo

ZENSKI niski, črna boka	70	MOŠKI niski, črna boka	70
ZENSKI visoki, črna boka	93	MOŠKI delavski, podkovani	89
MOŠKI gorski, dobro podkovani	137	SANDALI ženski in moški	50

Stermeeck
CELJE 19

ČEVLI
K
N
V
Z
N
O
R
C
I
N
A
S
T
O
N
J

ZA DOBRO VOLJO

Tujec je prišel v kraj kjer so ljudi prevažali
še s konjsko vprego. Odpeljati se je hotel do bliž-
njega mesta in se silno začudil, ko ga je voznik
vprašal, ali hoče lilek za prvi, drugi, ali tretji
razred. Seveda je plačal za »prvi razred, radove-
den, kaj bo sedaj.

Ko so privozili do klanca se je voznik obrnil:
»Potniki prvega razreda ostanite v vozu, drugega
razreda naj izstopijo ter gredo peš za vozom, oni
tretjega razreda pa morajo voz potiskati.«

Dobrodušna dama je stopila v slaščičarno, v
kateri pa je bilo služajno samo malo dekletce.

»Ali so pa lahko upirali skušnjavam, da ne bi
pokusila kos te, ali one torte?«

»O, lahko,« je odvrnilo dekletce odkritosrčno,
»kajti, to bi bila latvina. Tako pa torte samo ližem,
pa se nič ne pozna.«

Ker so na policijo prihajale ovadbe, da na
nekem nevarnem ovinku avtomobilisti vozijo brez-
obzirno, je bilo sklenjeno, da tja postavijo policijs-
ko stražo. Ze prvo uro, ko je policaj stal sredi
ceste je pridrvel avto in vozil ob levem vogalu.
Policaj ga je ustavil: »Hej, ali ne veste, da morate
voziti okoli mene?«

»Oprostite, nisem vedel da ste tu.«

»Pomnite,« se je postavil policaj v bodoče
morate voziti okoli mene, če sem jaz tu, ali pa
nisem.«

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA
SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA-
MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN
STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA
ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLO-
VENCA« JE »SLOVENSKE DOM« POPOLNO
NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICE
UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUB-
LJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ ŠTEVIL
LISTA NA OGLED.

Kose, garantirane, bergamaške osle, okovje
za stavbe, pohištvo, vsakovrstno orodje, šte-
dilitke, sesalnice, cevi in vso železnino
kupite najceneje pri tvrdki

A. Sušnik - železnina - Ljubljana
Zaloška cesta

Predsednik društva za varstvo otrok je pri-
redil otrokom zabavo. Vsi so bili zbrani v dvorani
in čakali nanj. Bradati predsednik je pozvonil ter
naročil služkinji, naj ga nič ne javi, bo že sam
našel. Tedaj se je spustil na tla in po vseh štirih
lezel naprej čez, da bo zbor otrok presenetil in še
bolj razveselil. Odprl je vrata ter prišel: Bav, bav,
bav, hahahahaha, uik, uik, uik. Ker ni bilo nobe-
nega odziva in vse tiho se je pa le ozrl kvišku in
— o groza, znašel se je sredi družbe dam in go-
spodov. Predsednik — seveda, profesor — se je
zmotil za eno ulično številko. Otroci so bili zbrani
v sosedni hiši.

Štefelin je iskal stanovanje: »Toda, tu zraven
je tovarna. Ali ne bo preveč ropota?«

Hišni gospodar: »O ne, saj izdelujejo tam le
gumijsve pete in copate.«

HERAKLIT

je najboljšje gradivo za hleve
in avinjake. Zahtevajte po-
jasnila in cene, tudi za drug
stavbeni material

MATERIAL, Ljubljana

Telefon 27-16

Tyrsava cesta 36f

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

Kolesa prvovrstna in Sachs-motorji najceneje pri **REMEC OSKAR**, Dolenska cesta št. 5 — Ljubljana.

AL. PLANINŠEK, LJUBLJANA
BEETHOVNOVA 11.1 TELEFON 35-10

VNOVČI VLOGE

VSEH DENARNIH ZAVODOV

najkvalitetnejše

takoj v gotovini in daje informacije brezplačno

Umni kmetovalci in trgovci!

Nadavite si novovrstne **litne miline**. So patentni nemški izdelki. Z njimi boste imeli vse svoje litne pridatke doma. S tem si prihranite trpljenje, tisto, čas in denar. Blagajte Vam za čiščenje žila za črpanje živalim, za mletje vsega sitnega zrna v poljubno fino moko, kakor plemeniti in polenovni grisa. Za pogon milna sadostuje vauka moč ali motor, ki Vam služi za pogon drugih gospodarskih strojev. — Vseeno se tudi hranilne knjižice v račun. Samoprodaja

Turnšek Stefan

poštni predal št.

Ljubljana - Aleševca 26.

BOLEČINE V NOGAH ZBADANJE V ŽULJIH

**V tej mlečni kopeli boste
takoj našli olajšanje**
Oksigen — veliki čudotvorec

Pest Saltrat Rodella enostavno raztopite v topli vodi. Pazite, kako spušča oblake majhnih mehurčkov oksigena. Najhujše bolečine v nogah in gležnjih prenehajo, ko pomočite v to mlečno kopel noge. Če so noge vnete, rdeče ali če srbijo, vse to takoj preneha kakor z neko magijo. Ozeblane in odrgnjene mesta zacelijo. Ta oksigenirana voda prodre do samih korenin tudi najtrdozvrtnostnih žuljev. Kmalu jih boste lahko odstranili s prstom. Otekline izginejo. Čevlji Vas ne tiščijo več, hoja Vam bo v veliko zadovoljstvo, — kakor da bi imeli peruti na nogah. Saltrat Rodell predpisujejo zdravniki. Prodajajo ga in jamčijo zanj lekarnarji.

BREZPLAČEN KUPON

Ne trpite več. Poslali Vam bomo brezplačno vzorec Saltrat Rodella. Olajšanje bo takoj nastopilo. Sporočite svoje ime in naslov na: M. Neumann, Zagreb, Boškovičeva ulica 44 (oddelek 21-K). Pišite takoj.

BRINJE, FIGE in SLIVE

dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačnik d. o. z. Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) cesta 33 — Javna skladišča

Ljubljana
Komenakega ul. 4
Telefon št. 3633

Dr. Franc Dergane
lečilnica trgov. v. p.
Ordintra: II.-I.

Pogrešajo že od 11. februarja letošnjega leta 57 letnega Jožeta Modica, doma iz vasi Ravno št. 14, pošta St. Vid nad Cerknico. Mož, ki je srednje postave, močnih, pristrženih brk, drobnega, srepega pogleda in nosi laze poševane z leve na desno, je omenjenega dne odšel s krošnjo suhe robe z doma in se do danes še ni vrnil. Komur bi bilo o izginulem kaj znanega, naj blagovolji sporočiti na naslov: Marija Modic pri g. Rok, železničarju, Rakek št. 110.

Naše ure ne gredo prav že 400 let. Iz čeških Karlovih Varov poročajo o zanimivi iznajdbi ravnatelj Turnerja, ki je iznašel novo uro. Ravnatelj Turner je svojo iznajdbo takole pojasnil:

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačnja naprej.

Posestvo radi boleznai na prodaj. Gospodarsko poslopje je popolnoma v dobrem stanju. Njiv, travnikov in gozda je 20 ha. Redi se 6 glav goveje živine. Veliko sadnega drevja. Sončna lega, blizu industrijskega kraja. Proda se po ugodni ceni. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 6755.

Učenca za mizarstvo obrt. sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši, ostelo po dogovoru. Viktor Puc, mizarstvo, Mostšana.

Krovvarja ki dobro molze. sprejemem Stalna služba. Plača 150 Din mesečno. Studence 1, D.M. v Polju

Službinjo kmečko dekle pridno, pošteno za vsa dela iščem. Ham Josip, mešar na trgu Ljubljana.

Singer-Platt skoraj nove šivalne stroje in kolesa po nevrjetno nizki ceni kupite edino pri »Promet« (nasproti križanske cerkve). Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.

Deklo za kmečka dela sprejemem. Zajo, Šteberje 14, Dev. Mar. v Polju.

Deklo resno, pridno in pošteno, starost okrog 30 let sprejemem za vsa kmetijska dela. Ponudbe na Domoljuba pod »Stalna« št. 7033.

Valenca poštenih staršev za kamnoseško obrt, sprejemem takoj z vso oskrbo. Jernej Levec, kamnoseštvo. Vel. Mengeš 54.

Singerjev šiv. stroj skoraj nov, porabiljiv za krojača ali čevljarja, prodam za polovično ceno. Naslov v upravi pod št. 6997.

Radio aparat 3 cevni, nov kovček-grafofon z 9 ploščami, nove koncertne citre, »Hamant« pisalni stroj poceni prodam ali zamenjam za karkoli, tudi na hranilno knjižico. Dopise upravi Domoljuba pod »Glasba« 7023.

Hmečkoga fanta h konju in za razvažanje sprejemem. Naslov v upravi pod št. 7044.

Čevljarški stroj (cilindrica) dobro ohranjen poceni napredaj. Vrečar Franc, Rudnik 84.

Volneno blago in svila za birmo

za ženske obleke in birmanke v vseh najmodnejših barvah po zelo nizkih cenah pri:

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 28

tako n. pr.:

Krepdestini, barvasti in beli . . . od Din 18.— naprej
Pralna svila, bela in barvasta . . . 12.—
Volneno blago v vseh modnih barvah . . . 25.—
Volneno blago, dvojna širina . . . 35.—
Kakor tudi vse vrste pralno blago za vsakdanje obleke in predpasnike, belo in barvasto blago za perila, svilene rute in šerpe, kombineže, nogavice, torbice, slajderke in venčke itd.

Na zalogi tudi lepe birmanske obleke že izgotovljene. Na vsakih 100 Din dobite 1 sp robček zastoj.

Na Španskem so griči iz soli, ki so visoki po 130 metrov.

Bankni kem. zavod, Maribor Vam vnaša vlogo račun denarnih zavodov najugodnejše za pogovor Dia 5.—

Sivalna stroja prvi pogreljiv 160 Din, ki šiva naprej in nazaj, drugi 700 Din prodam. Gradaška 8, Ljubljana.

Buhano maslo kupujem. — J. Menart, trgovec, Domžale.

Najlepše obleke dobre kvalitete boste nakupili za pomlad v največji izbiri pri Prekerju, Sv. Petra c. 14.

Hiša z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje je na prodaj, event. tudi na hranilne knjižice v Lancovem pri Radovljici. Vprašati pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

Kolesa še malo rabljena, prvovrstnih znamk, moška in ženska, po izredno nizkih cenah napredaj pri »Promet« (nasproti križanske cerkve).

Otvoril sem novo kovaško delavnico. Izvršujem vsa nova dela in popravila spadajoča v to stroko Nizke cene, Erbežnik Alojzij, splošno kovaštvo, Kozarje 39, Dobrova pri Ljubljani.

Zastopnike za prodajo posameznikov in brzozarilnikov iščem v vsaki vasi. — Ponudbe na: Tehna družba, Ljubljana, Mostni trg 25.

15-17 letnega fanta sprejemem za kmetijska dela. — Jakob Bitenc, Podgora 4, p. St. Vid nad Ljubljano.

Hvalačnico dobrodošlo, na prometnem kraju, ob državni cesti, oddam v najem takoj ali 15. maja. Prednost imajo samei. Poizve se Prevoze 53, p. Lukovica.

Botra, hotel! Pridite za av. birmo po slaščice v Ljubljano k Dolencu, Wolfova ulica 10.

Bože divjačine kupim, zdaj in skozi celo leto ZDRAVIC, Ljubljana, prej Florijanska ulica zdaj Stari trg.

Ženitev Ugleden in premočen poselnik srednjih let, želi poročiti zdravo, inteligentnejšo dekle, žisto preteklosti, dobro gospodinjno vrtnarico. Uprava »Domoljuba« pod »Mo terno kmetovanjec« št. 6939.

Vrednostne papirje

Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52

Vnovčujem hranilne vloge vseh denarnih zavodov proti takojšnji gotovini zelo ugodno
Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka 12. Tel. 38-10

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

»Domoljub« stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inzerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jože Košček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Ček.